

LUCIE VYPRÁVÍ O FATIMĚ

Fatima je malá horská obec s drobnými rozptýlenými osadami a usedlostmi asi 100 km na sever od Lisabonu v Portugalsku. V roce 1917, nedlouho před koncem první světové války, se zde zjevila Panna Maria třem malým dětem - desetileté Lucii Santosové, jejímu devítiletému bratranci Františku Martovi a jeho sedmileté sestře Jacintě.

Děti pocházely z prostých chudých rodin a v době zjevení byly docela negramotné, protože nikdo z nich dosud nechodil do školy. Neuměly ani počítat dny v týdnu a nevěděly, co je to kalendář. Proto některé události ani nedokázaly správně časově zařadit. Přesto však už měly základní náboženské vzdělání, které jim vštěpovala zejména Luciina maminka.

Panna Maria se dětem zjevovala na jednom vzdáleném místě nazývaném Cova da Iria, kam někdy chodily společně pást ovce. Svatá Panna se jim zjevila celkem šestkrát, vždy třináctého každého měsíce. Poprvé to bylo 13. května 1917, naposledy 13. října - tehdy před 70 tisíci poutníky došlo k velikému slunečnímu zázraku, o kterém napsaly všechny portugalské noviny a zveřejnily i četné jbtografie.

Panna Maria - podobně jako dříve na jiných místech, např. v roce 1830 v Paříži v ulici du Bac, v roce 1846 v La Salettě a v roce 1858 v Lurdech, nás vyzývá k návratu k Bohu, k pokání, k nápravě našeho života a k modlitbě svatého růžence, který je jí nejdražší a který je v rukou věřícího člověka tou nejúčinnější zbraní proti silám zla.

Zároveň nás Panna Maria upozorňuje - a to od té doby i na četných dalších místech světa - že nevrátí-li se lidstvo zpět k Bohu, neskloní-li se před ním jako před nejvyšším Pánem a Tvůrcem, stihnou ho veliké tresty, úměrné jeho proviněním a vzdoru.

Ve Fatimě Svatá Panna svěřila dětem závažné „Tajemství“, které pozůstává ze tří částí. První částí je vidění pekla a pekelných muk, tak jak je uvedeno v tomto výboru z Luciiných vzpomínek; modernímu člověku má důrazně připomenout, že ďábel a peklo skutečně existují, že to nejsou pouhé pohádkové představy pro děti. Druhá část pozůstává z proroctví o vývoji událostí po první světové válce, o Rusku a o druhé světové válce; byla zveřejněna papežem Piem XII. v roce 1942. Třetí část nebyla popravdě zveřejněna dodnes; týká se závažných událostí naší doby a v určité úpravě byla jako tzv. diplomatická verze Vatikánem na počátku šedesátých let odevzdána předním světovým státníkům, aby bylo zabráněno velkému světovému konfliktu.

Sourozenci Martovi brzy po zjeveních (v roce 1920) zemřeli na následky tehdejší těžké chřipkové epidemie. Vlastní poslání tak zůstalo na nejstarší Lucii; vstoupila do kláštera, všechno sepsala a postarala se, aby všechna tři tajemství byla správně odevzdána.

Sestra Lucie žije dodnes v karmelitánském klášteře v Coimbře v Portugalsku¹. V roce 1967 byla k padesátiletému výročí zjevení papežem Pavlem VI. pozvána na pouť do Fatimy a tam jím před dvěma miliony přítomných poutníků slavnostně uvedena na hlavní tribunu. V roce 1982 a 1991 se tato situace opakovala, tentokrát za přítomnosti papeže Jana Pavla II.

V roce 1935 byly ostatky malé Jacinty převezeny na hřbitov do Fatimy; když byla rakev otevřena, úřední komise shledala, že její tělo nepodlehlo rozkladu a zůstalo úplně neporušené - jako za živa.

Fatimský biskup José da Silva poslal fotografii exhumované Jacinty sestře Lucii a požádal ji, aby napsala, co ví o jejím životě. O vánocích roku 1945 tak Lucie napsala první sešit „Paměť“, týkající se hlavně vzpomínek na Jacintu a jejich společné zážitky. Na další biskupovu výzvu po něm následovaly další tři sešity. V roce 1967 při příležitosti padesátého výročí zjevení fatimský biskup

---

¹ Tu treba poznamenat', že od roku 1959 bola skutočná Lucia Santosová zamenená Vatikánom falošnou dvojníčkou, čo sa s pravou Luciou stalo nevie dodnes nikto! (Pozn. reeditora, 2016)

rozhodl, aby byly všechny čtyři sešity vydány tiskem. A tak se dnes aspoň malý výběr z Luciiných vzpomínek dostává, milý čtenáři, i do tvých rukou.

Šťastné dětství

- Případá mi, že dobrý Bůh mě ráčil vyznamenat užíváním rozumu už jako docela maličkou. Vzpomínám si, že už v náručí své matky jsem si uvědomovala, co dělám. Vzpomínám si, jak mě kolébali a jak jsem usínala za zpěvu různých písní. Byla jsem nejmladší z pěti sester a jednoho bratra, které náš Pán udělil mým rodičům, a vzpomínám si, že mezi nimi docházelo k neshodám, protože mě všichni chtěli mít v náručí a zabývat se mnou. Aby nebyl nikdo ve výhodě, brávala mě matka z jejich náruče, a pokud měla sama něco na práci a nemohla se mnou zabývat, svěřila mě otci, který mě také zahrnoval laskáním a polibky.

První věc, které jsem se naučila, bylo „Zdravas Maria“, protože moje matka měla ve zvyku držet mě v náručí, když učila mou sestru Karolinu, o pět let starší než já. Mé dvě starší sestry byly už velké, a protože jsem byla papouškem, který všechno opakoval, byla matka ráda, když mě vodily všude, kam šly. Byly, jak se u nás říká, „hlavou mládeže“. Nebylo slavnosti ani tance, aby se jich nezúčastnily. Vždycky o masopustu, na svatého Jana, o vánocích býval ples. A navíc byly sklizně. Během trhání oliv se tančovalo téměř denně. O hlavních svátcích farnosti, jako na svaté Srdce Ježíšovo, na Pannu Marii Růžencovou, na svatého Antonína atd. se pořádala loterie s dortem a samozřejmě i ples. Mimoto jsme bývaly zvány na všechny svatby slavené na okolních statcích, protože má matka, pokud nebyla pozvána jako host, byla volána, aby vařila. O svatbách bál začínával na konci hostiny a trval až do druhého dne do rána. Moje sestry mě brávaly vždycky s sebou, a proto se už postaraly o to, abych byla stejně zapálena jako ony. Protože jedna z nich byla švadlenou, měla jsem vždycky nejelegantnější šaty, v jakých tehdy u nás na venkově bylo zvykem chodít: skládanou sukni, pás z leštěné kůže, šátek s cípy obrácenými dozadu, plstěný klobouk se zlatými zrnky a různobarevným peřím. Dalo by se říci, že mě oblékaly spíše jako panenku než jako děvčátko.

Na bálech mě postavily na bednu nebo na vyvýšený kus nábytku, aby mě zúčastnění neumačkali. Tam jsem zpívala za doprovodu kytary a harmoniky různé písně. Mé sestry je se mnou zkoušivaly a učily mě i tančit pro případ, kdyby někdo chyběl do páru. Proháněla jsem se s velkou vervou, a tak jsem si vysloužila pozornost a potlesk účastníků. Samozřejmě jsem za to dostávala odměny a dárky od všech, kdo chtěli udělat radost mým sestřím.

Vždy v neděli odpoledne se všechna mládež shromažďovala v našem domě, v létě ve stínu tří velkých fikovníků, v zimě v přístřešku, který jsme měli v místě, kde je dnes dům mé sestry Marie. Zde mladí trávili celé odpoledne v hrách a rozprávce s mými sestrami. Zde se také o velikonocích pořádala loterie o cukrované mandle. Dostávala jsem jich vždy více než jsem měla, protože mnozí to tak schválně zařídili, aby mi udělali radost.

Moje matka trávila ona odpoledne sedíc u dveří, které z kuchyně vedly na dvůr, odkud mohla vidět, co se děje. Buď měla na klíně knihu a četla, anebo mluvila s některou mou tetou nebo sousedkou, které ji přišly navštívit. Vždycky zachovávala své vážné vzezření. Všichni věděli, že co řekne ona, platí jako slovo Písma, a že je nutno ji uposlechnout bez váhání. Nikdy jsem neviděla nikoho, kdo by se před ní odvážil říci neuctivé nebo nevhodné slovo. Běžně se u nás říkávalo, že má matka platí víc než všechny její dcery dohromady.

Tak jsem dosáhla šesti let, obklopena samou náklonností a laskáním. A abych řekla pravdu, začal se na mě usmívat svět. Obzvlášť vášně pro tanec zapouštěla v mém ubohém srdci hluboké kořeny. A přiznávám se, že kdyby Bůh v mém případě neužil zvláštní milosti, touto cestou by mě démon zatratil.

První přijímání

Když se přibližoval den stanovený panem farářem k slavnostnímu prvnímu přijímání pro děti farnosti, má matka si myslela, že když její holčička umí pěkně katechismus a dosáhla už šesti let, mohla by snad

také jít k prvnímu přijímání. S tímto úmyslem mě poslala se sestrou Karlou na katechismus, který dával pan farář jako přípravu k prvnímu přijímání. Chodila jsem tam tedy celá nadšená a věřila jsem, že brzo budu moci poprvé přijmout svého Boha. Pan farář dával hodiny usazen na židli, postavené na stupínku. Zavolal mě vždycky k sobě, když některé dítě neznalo odpověď na jeho otázky, a aby ho zahanbil, žádal odpověď po mně.

Přišel předvečer velkého dne a pan farář pozval všechny děti na ráno do kostela, aby definitivně rozhodl, které z nich budou přijímat. Jaký byl můj zármutek, když mě pan farář k sobě zavolal a řekl mi, laskaje mě, že musím počkat do sedmi let. Dala jsem se hned do pláče, a jako bych byla u své matky, položila jsem hlavu na jeho kolena a vzlykala jsem. V této poloze jsem byla, když do kostela vstoupil kněz, který byl panem farářem pozván k výpomoci při zpovědích.¹ Ptal se na důvod mých slz, a když se ho dověděl, zavedl mě do sakristie a tam se mě vyptával na katechismus a na mystérium Eucharistie. Pak mě vzal za ruku a přivedl před pana faráře a řekl mu: „Otče Péno, tuhle malíčkou můžete nechat přijímat. Ví lépe než ostatní, co dělá.“

„Ale vždyť má jen šest let,“ odvětil dobrý farář.

„Nevadí! Přejete-li si to, přebírám sám odpovědnost!“

„Dobrá,“ řekl mi dobrý farář, „řekni své matce, že je to domluveno. Zítra půjdeš k prvnímu přijímání.“

Moje radost byla nepopsatelná. Odcházela jsem, tleskajíc radostí rukama a celou cestu domů jsem běžela, abych tuto dobrou zprávu oznámila mamince, která mě ihned začala připravovat na odpolední zpověď. Když jsme přišly do kostela, řekla jsem matce, že bych se chtěla vyzpovídat onomu knězi, který přijel odjinud. Zpovídal v sakristii, usazen na židli. Moje matka tedy poklekla u dveří před velkým oltářem s ostatními ženami, které čekaly, než jejich děti přijdou na řadu. Když přišla řada na mne, šla jsem pokleknout k nohám našeho dobrého Boha, představovaného jeho služebníkem, abych prosila o odpuštění svých hříchů. Když jsem svou zpověď skončila, spatřila jsem, že všichni se smějí. Moje matka mě zavolala a řekla mi: „Má dcero, copak nevíš, že se zpovídáme potichu, protože je to tajemství? Všichni tě slyšeli. Jen na konci jsi cosi řekla, co všem uniklo.“

Na zpáteční cestě učinila moje matka několik pokusů o odhalení, jak ona to nazývala, tajemství mé zpovědi. Ale nedostala ze mne nic jiného než hluboké mlčení.

Teď konečně toto tajemství své první zpovědi odhalím. Když mě onen dobrý kněz vyslechl, řekl mi několik slov: „Má dcero, tvá duše je chrámem Ducha Svatého. Vždycky ji zachovej čistou, aby v ní mohl pokračovat ve své božské činnosti.“

Jak jsem tato slova uslyšela, cítila jsem se proniknuta úctou k nitru své duše a zeptala jsem se dobrého zpovědníka, co mám dělat.

„Tamhle na kolenou u nohou Naší Paní,“ řekl mi „ji v plné důvěře popros, aby převzala péči o tvé srdce a připravila ho k zítřejšímu důstojnému přijetí jejího drahého Syna, a ať tvé srdce uchovává jen pro něho.“

V kostele bylo několik soch Naší Paní. Ale protože moje sestry se staraly o oltář Růžencové Panny Marie, měla jsem ve zvyku se modlit před její sochou. Tentokrát jsem se tam také odebrala, prosila jsem ji se vši horlivostí, již jsem byla schopna, aby moje ubohé srdce uchovala jen pro Boha. Jak jsem s očima upřenými na sochu svou prosbu několikrát opakovala, zdálo se mi, že se na mne usmívá a že s pohledem a pokynem plným dobroty mi říká, že ano. Byla jsem zaplavena takovým štěstím, že jen stěží jsem byla schopna říci slovo.

Mé sestry strávily večer prací; šily můj bílý šat a květinový věneček. Já sama jsem však pro radost nemohla spát a zdálo se mi, že hodiny vůbec neubíhají. Neustále jsem vstávala a chodila se za sestrami ptát, není-li už ráno a nechťejí-li mi vyzkoušet můj šat, věneček atd.

Ráno toho šťastného dne konečně nastalo, ale jak pomalu se přibližovala devátá hodina! Moje sestra Marie mě, už oblečenou do bílých šatů, zavedla do kuchyně, abych požádala rodiče o odpuštění, políbila jim ruku a poprosila o požehnání. Když byl tento obřad skončen, dala mi má matka poslední rady. Řekla mi, oč bych podle jejího přání měla požádat našeho Pána, až ho budu mít ve svém srdci, a opustila mě se slovy: „Především našeho Pána pros, aby z tebe učinil světicí!“ Tato slova se mi vryla do srdce tak dobře, že byla tím prvním, co jsem řekla našemu Pánu, hned jak jsem ho přijala.

Měla jsem to štěstí, že jsem přijímala první. Když kněz sestupoval po stupních od oltáře, zdálo se mi, že mé srdce mi vyskočí z prsou. Ale jakmile položil na mé rty božskou Hostii, pocítila jsem veliký jas a mír. Zmocnila se mě nadpřirozená atmosféra. Přítomnost dobrého Boha se mi stala tak hmatatelná, jako bych ho viděla a slyšela svými tělesnými smysly. Přednesla jsem mu tedy svoje prosby: „Pane, učiň ze mne světicí! Uchovej mé srdce stále čisté, jen pro sebe!“

Zdálo se mi, že dobrý Bůh v hloubi mého srdce řekl zřetelně tato slova: „Milost, která ti dnes byla dána, zůstane v tvé duši živá a přinese v ní ovoce věčného života.“

Cítila jsem, že jsem tímto způsobem Bohem přeměněna. Když náboženský obřad skončil, byla už téměř jedna hodina po poledni, protože kněží, kteří přišli odjinud, se velmi opozdili, a protože kázání i obnova křestního slibu trvaly velmi dlouho. Matka mě s úzkostí přišla hledat, neboť si už myslela, že jsem omdlela slabostí. Ale já se zatím cítila tak nasycena chlebem andělů, že v té chvíli mi bylo nemožné, abych požila nějakou potravu.

Od té doby pro mne věci světa pozbyly chuť a přitažlivost, které jsem k nim už začala pocíťovat, a cítila jsem se dobře jen na nějakém osamoceném místě, kde jsem se mohla, docela sama, znovu rozpomínat na rozkoše svého prvního přijímání. Ale tato samota mi byla popřána jen zřídka, protože jsem musela hlídat děti, které nám svěřovali sousedé, a mimoto má matka byla zvyklá dělat i ošetřovatelku. Přicházivali k ní pro radu i při nejmenší nevolnosti a žádali ji, aby šla nemocného navštívit domů, nemohl-li sám chodit. Tak trávila dny, a někdy i noci, v domech nemocných. Prodloužila-li se nemoc a vyžadoval to stav nemocného, posílala moje sestry, aby u něho strávily několik nocí, a tak si mohli členové rodiny odpočnout. Když onemocněla některá matka rodiny s dětmi, které by ji rušily svou hlučností, přivedla je moje matka domů a já byla pověřena, abych se o ně starala. Tak jsem je bavívala a učila je navíjet nit na člunek a připravovat všechno, čeho je zapotřebí k tkalcovskému řemeslu.

S takovými věcmi jsme měli hodně co dělat, protože v našem domě bylo obvykle několik cizích dívek, které se přicházely učit tkát a šít. Tyto dívky naší rodině téměř vždy projevovaly velkou náklonnost a často říkaly, že u nás prožily nejhezčí chvíle svého života. Protože v určitá období roku sestry musely pracovat na poli, tkalo se a šilo před spaním. Po večeři a modlitbě, která následovala a kterou začínal můj otec, jsme se pustily do práce. Všichni se něčím zaměstnali. Sestra Marie usedla za tkalcovský stav. Otec připravoval cívky. Tereza a Glorie šily. Matka předla vlnu. Karolina a já, když jsme poklidily v kuchyni, jsme se zaměstnaly stehováním a přišíváním knoflíků a podobně. Aby rozehnal spaní, hrál bratr na harmoniku a my jsme při ní zpívali různé písně. Často přicházeli sousedé a připojovali se k nám. Kolikrát jsem slyšela, jak ženy říkají matce: „Jak jsi šťastná! Jaké kouzelné děti ti dal náš Pán!“

František a Jacinta

Nevím proč, ale obzvláštní náklonnost mi projevovala má sestřenice Jacinta a její bratr František a téměř neustále mě vyhledávali, abych si s nimi hrála. Neměli rádi společnost druhých dětí a neustále mě žádali, abych s nimi šla ke studni, kterou měli mí rodiče vzadu, na pozemku přiléhajícím k domu. Zde Jacinta volila hry. Jejími oblíbenými hrami byly téměř vždy „kamínky“ a hra o knoflíky. Hráli jsme je usazení na studni, pokryté velkými plotnami, ve stínu olivy a dvou švestek.

Často se stávalo, že jsem Jacintě, toužící po hře se mnou, nemohla vyhovět. Mé dvě starší sestry, jedna tkadlena, druhá švadlena, totiž zůstávaly po celý den doma, a tak sousedky, které šly pracovat na pole, žádaly mou matku o dovolení, aby mohly ponechat svoje děti ve dvoře mých rodičů, kde jsem si s nimi pod dohledem sester hrávala. Matka s tím vždycky souhlasila, i když tak mé sestry ztrácely čas. Já jsem

tedy bývala pověřována, abych se s dětmi bavila a dávala pozor, aby nespadly do studny, která byla ve dvoře. Po obědě nás matka učila katechismu, hlavně přibližovala-li se postní doba.

Takto jsem dospěla do věku, v jakém má matka svěřovala dětem pasení stáda. Mé sestře Karolině bylo třináct let a měla začít pracovat. Péči o stádo tedy má matka svěřila mně. Šla jsem tu novinku oznámit svým společníkům a řekla jsem jim, že už si s nimi nebudu chodit hrát. Ale mí malí se s naší rozlukou nesmířili. Šli požádat svou matku, aby jim dovolila jít se mnou. Odmítla. Museli jsme se tedy s rozloučením smířit. Téměř každého dne za soumraku mi aspoň přicházeli po cestě naproti a pak jsme společně utíkali na mlat a čekali, až Panna Maria a andělé zapálí svoje lampy a postaví je za okno, aby nám jimi svítily, jak jsme říkávali. Když měsíc nespítel, říkávali jsme, že v lampě Panny Marie není olej.

Malí pasáčky

Bylo mi tedy svěřeno naše stádo. Novinka, že začínám pastevecký život, se rychle rozšířila mezi malými pasáčky, a téměř všichni mi přišli nabídnout, že mě budou doprovázet. Všem jsem řekla své ano a se všemi jsem se domluvila, že s nimi půjdu na pastvu. Druhého dne bylo celé okolí zaplněno pasáčky a jejich stády. Byl jich úplný mrak, ale já jsem se uprostřed tolika halekání necítila dobře. Vyvolila jsem si tedy z nich za společníky tři děvčátka a aniž jsem něco řekla ostatním, domluvila jsem se s nimi, že půjdeme na pastviny, ležící na druhé straně. Vybrala jsem si Terezu Matiasovou, její sestru Marii Rosu a Marii Justinu. Následujícího dne jsme se se svými stády odebraly na horu zvanou „Cabeço“. Šly jsme na svah hory obrácený na sever. Pod našima nohama leželo rozlehlé území porostlé stromy a sestupující k planině s olivovníky, duby a borovicemi. K polednímu jsme pojedly, načež jsem vyzvala své společnice, aby se se mnou pomodlily růženec, což přijaly s dobrým srdcem. Sotva jsem však začaly, uviděly jsme přímo před našima očima jakousi postavu jakoby visící ve vzduchu nad stromy, postavu podobající se soše ze sněhu, kterou sluneční paprsky jakoby zprůhledňovaly: „Co je to?“ ptaly se trochu vystrašeně mé společnice.

„Nevím!“

Pokračovaly jsme v modlitbě s očima upřenýma na postavu, která zmizela, hned jak jsme skončily. Podle svého zvyku jsem se rozhodla, že nic neřeknu. Ale mé družky ihned po návratu domů vyprávěly svým rodinám, co se stalo. Novinka se rozšířila. Jednoho dne, právě když jsem se vracela domů, se mě matka zeptala: „Poslyš, říkají, že jsi tam viděla kdovíco. Co jsi vlastně viděla?“

„Nevím.“ A protože jsem to nedovedla vysvětlit, připojila jsem: „Vypadalo to jako nějaká osoba zahalená do prostěradla.“ Chtěla jsem ještě říci, že jsem nemohla rozpoznat její rysy, a tak jsem prohlásila: „Nebylo jí vidět ani oči ani ruce.“ Matka to shrnula s opovržlivým gestem: „Dětinské hlouposti!“

Za nějaký čas jsme s našimi stády přišly znovu na stejné místo a stejná věc se opakovala stejným způsobem. Mé společnice opět vyprávěly, co se událo. Po jisté době se opakoval stejný úkaz. Moje matka tak už potřetí slyšela vyprávět jinými lidmi o takové události, aniž já sama jsem se jí doma o tom zmínila. Poněkud nespokojena mě proto zavolala a zeptala se: „Podívejme se! Co říkáte, že tam vidíte?“

„Nevím, maminko, nevím, co to je!“ Mnozí lidé se nám začali posmívat. A protože jsem od svého prvního přijímání byla častokrát jakoby pohlcena vzpomínkami na to, co se tehdy událo, mé sestry se mě poněkud pohrdavě tážovaly: „Vidíš zase někoho zahaleného do prostěradla?“

Tyto postoje a tato pohrdlivá slova se mě velice dotýkaly, neboť jsem až dosud byla zvyklá jen na laskání. Ale to zatím ještě nic nebylo. Nevěděla jsem, co mi dobrý Bůh vyhrazuje pro budoucnost.

Zjevuje se Anděl

V té době František a Jacinta žádali své rodiče o povolení, aby mohli začít hlídat stádo, a obdrželi ho. Opustila jsem tedy své ostatní dobré druhy a nahradila jsem je bratrancem a sestřenicí, Františkem a Jacintou. Oba malí se totiž těžce smířovali s nepřítomností své dřívější společnice. Bez ustání tedy znovu

a znovu si na své matce vyprošovali, aby je také nechala hlídat stádo. Moje teta, snad proto, aby se zbavila jejich ustavičného žadonění, jim svěřila hlídání malého stáda ovcí, přestože byli ještě malí. Přiběhli mi oznámit novinu s rozzářenými tvářemi a bylo rozhodnuto, že každý den dáme obě stáda dohromady. Stádo, které odešlo první, počkalo na druhé u „Barreira“, jak jsme nazývali rybníček na úpatí kopce. Jakmile jsme byli pohromadě, rozhodli jsme, na kterou pastvinu se ten den vydáme, a vyšli jsme tam šťastni a spokojeni, jako bychom šli na slavnost.

Ovce k nám přilnuly, protože jsme jim často dávali svoje jídlo. A tak, když jsme došli na pastvu, mohli jsme si spokojeně hrát. Nevzdalovaly se od nás.

Jacinta velice ráda naslouchala, jak se po údolích rozléhá ozvěna jejího hlasu. A tak mou nejoblíbenější kratochvílí bylo, že jsme se usadili na vyvýšeném skalisku na vrcholku jedné hory a silným hlasem volali různá jména. Jméno, které se nejlépe ozývalo, bylo jméno Maria. Někdy Jacinta tak přefíkala celý Zdravas. Další slovo vždycky vyslovila tehdy, až ozvěna prvního zanikla.

Rádi jsme také zpívali písně. Mimo světské písně, které jsme bohužel také dobře znali, Jacinta ráda zpívala hlavně několik mariánských písní a „Andělé, zpívejte se mnou“.

Velmi jsme také lnuli k tanci. Jakmile jsme zaslechli, že jiní pasáči hrají na svoje hudební nástroje, dali jsme se do tance. Jacinta pro to měla zvláštní talent, přestože byla ještě malá.

Doporučovali nám, abychom se po jídle modlili růženec. Ale protože se nám zdálo, že máme příliš málo času ke hře, vymysleli jsme si pěkný způsob, jak se ho pomodlit co nejrychleji: probírali jsme zrnka růžence tak, že jsme ke každému říkali jen „Zdravas Maria“, „Zdravas Maria“, „Zdravas Maria“. Když jsme došli na konec desátku, po větší přestávce jsme řekli: „Otče náš“ a nic víc. Tak jsme tedy růženec skončili za okamžik.

Jednoho krásného dne² jsme se se svými ovečkami odebrali na pozemek patřící mým rodičům a ležící pod horou, o níž jsem už mluvila, a to na její východní straně. To místo se nazývá „Chousa Velha“. Dopoledne začalo drobně mrholit, trochu více než kdyby padala rosa. Vystoupili jsme tedy po svahu hory, následováni ovcemi, a hledali nějaké skalisko, abychom se mohli schovat. Tak jsme tehdy poprvé vstoupili do požehnané prohlubně. Leží uprostřed olivového sadu, patřícímu mému příbuznému Anastasovi. Odtud je vidět vesničku, kde jsem se narodila, dům mých rodičů, statky osad Casa Velha a Eira da Pedra. O zbytek olivového sadu, který se rozkládá až k oněm malým statkům, se dělí několik majitelů.

Zůstali jsme na tomto místě po celý den, i když už déšť ustal a opět se ukázalo jasné a krásné slunce. Pojedli jsme, pomodlili se růženec a dali se do hry v kamínky. Už jsme si tak hráli nějakou dobu, když silný vítr zatřásl stromy a přiměl nás, abychom pozvedli oči a podívali se, co se děje, neboť počasí bylo klidné. Tu jsme spatřili, jak se k nám nad olivovníky přibližuje zrovna taková postava, o níž jsem už mluvila. Jacinta a František ji dosud nikdy neviděli a já jsem jim o ní neříkala. Jak se k nám přibližovala, rozeznávali jsme její podobu lépe. Byl to mládenec čtrnácti nebo patnáctiletý, bělejší než sníh, sluncem zprůhledněný jako krystal a velice krásný. Když se k nám přiblížil, řekl nám: „*Nebojte se! Jsem Anděl Míru. Modlete se se mnou!*“ A poklekl na zem, sklonil čelo až k zemi a dal nám třikrát opakovat tato slova:

„*Můj Bože, věřím v tebe, uctívám tě, doufám v tebe a miluji tě! Prosím tě, odpusť všem, kdo v tebe nevěří, neuctívají tě, nedoufají v tebe a nemilují tě.*“

Pak povstal a řekl nám: *Modlete se takto! Ježíšovo a Mariino Srdce je pozorné k vašim prosbám!*“ Tato slova se tak vryla do našeho ducha, že jsme je nikdy nezapomněli. Od té chvíle jsme strávili, takto sklonění, mnoho času jejich opakováním, často až do úplné vyčerpanosti. Svým příbuzným jsem hned připomněla, aby to dobře uchovali jako tajemství, a tentokrát mě, díky Bohu, poslechli.

Uplynul dosti dlouhý čas. Jednoho letního dne, zrovna když jsme trávili hodiny poledního horka doma a hráli si na poklopu studny, kterou mí rodiče měli na pozemku domu, náhle jsme před sebou spatřili tutéž postavu, téhož Anděla, jak mi aspoň připadalo. Řekl nám:

„Co děláte? Modlete se. Hodně se modlete. Přesvaté Srdce Ježíšovo a Máriino má s vámi úmysly milosrdenství. Bez ustání nabízejte Nejvyššímu modlitby a oběti.“

Zeptala jsem se: „Jakým způsobem se máme obětovat?“ *„Ze všeho, z čeho jen budete moci, nabízejte Bohu obět jako nápravný čin za hříchy, jimiž je urážen, a jako prosbu o obrácení hříšníků. Pňvolávejte takto vaší vlasti mír. Jsem jejím strážným Andělem, Andělem Portugalska. A především snášejte s odevzdaností utrpení, které vám Pán sešle.“*

Opět uběhl nějaký čas. Jednoho dne jsme šli zase pást naše stáda na pozemek patřící mým rodičům. Když jsme se najedli, rozhodli jsme se, že se půjdeme pomodlit do jeskyně, která se nachází na opačné straně kopce. Hned jak jsme tam dorazili, dali jsme se do opakování Andělovy modlitby. Nevím, kolikrát jsme už tuto modlitbu opakovali, když jsme nad sebou spatřili zazářit neznámé světlo. Vstali jsme, abychom se podívali, co se to děje, a uviděli jsme Anděla, držícího v levé ruce kalich, nad kterým se vznášela hostie, z níž do kalichu padalo několik kapek krve. Anděl ponechal kalich vznášet se ve vzduchu, poklekl vedle nás a třikrát nám dal opakovat:

„Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Svatý Duchu, hluboce se vám klaním a nabízím vám nejdražší Tělo, Krev, Duši a Božství Ježíše Krista, přítomného ve všech svatostáncích světa, k nápravě urážek, svatokrádeží a lhostejnosti, kterými je on sám urážen, a prostřednictvím nekonečných zásluh jeho Nejsvětějšího Srdce a Neposkrvěného Srdce Mariina vás prosím o obrácení ubohých hříšníků.“

Potom Anděl povstal a vzal do svých rukou kalich a hostii. Mně dal svatou hostii a Krev rozdělil mezi Jacintu a Františka se slovy: *„Vezměte a pijte Tělo a Krev Ježíše Krista, tolik uráženého nevděčnými lidmi. Napravte jejich zločiny a potěšte svého Boha!“* A opět poklekl na zem a spolu s námi opakoval třikrát stejnou modlitbu: *„Nejsvětější Trojice...“* a pak zmizel. My jsme zůstali v téže poloze a stále jsme opakovali táž slova. Když jsme se zvedli, zjistili jsme, že už se smráká a že už je čas k návratu domů.

Velké změny

Takto jsem dospěla ke konci svých prvních tří let malé pasačky, od sedmi do desíti let. Během těchto tří let náš dům i naše farnost úplně změnila svou tvářnost. Naším farářem už nebyl pan abbé Pena, byl nahrazen panem abbé Boicinhou. Když tento velmi příčinlivý kněz zjistil, jaké pohanské zvyky existují ve farnosti, se všemi oněmi bály a tanci, jal se proti nim ihned kázat při svých nedělních homiliích. Na veřejnosti i v soukromí využil všech příležitostí, aby tento zlozvyk odstranil. Jakmile moje matka uslyšela dobrého faráře takto mluvit, zakázala tyto zábavy mým sestrám.

V té době moje dvě nejstarší sestry opustily otcovský dům, neboť přijaly svátost manželství. A můj otec se nechal strhnout špatnou společností a upadl do sítě smutné vášně, jež byla příčinou ztráty několika našich pozemků.³ Když moje matka viděla, že se naše prostředky obživy ztenčují, rozhodla se dát do služby mé dvě sestry - Glorii a Karolinu. Doma zůstal jen můj bratr a obdělával pole, které nám zbylo. Matka se zabývala domácností a já chodila pást stádo.

Matka upadla do hlubokého zármutku, a když jsme se večer všichni tři shromáždili u krbu a čekali, až se otec vrátí k večeři, a když matka hleděla na prázdná místa po ostatních dcerách, smutně říkala: *„Můj Bože, kam se z rodiny vytratila radost?“* A pak pokládala hlavu na stůl, který stál před ní, a hořce plakala. Můj bratr a já jsme plakali s ní... To byla jedna z nejsmutnějších scén, kterou jsem kdy viděla. Cítila jsem, jak mi je z nepřítomnosti mých sester a matčina zármutku úzko u srdce. Byť jsem dosud byla pouhým dítětem, porozuměla jsem dokonale situaci, do níž jsme se dostali. Opakovala jsem si proto Andělova slova: *„Především snášejte s odevzdaností utrpení, které vám Pán sešle.“* Utíkala jsem tedy do samoty, abych svým vlastním hořem ještě nezvyšovala hoře matčino. Místem, kam jsem se uchylovala, byla naše studna. Tam jsem na kolenou a skloněna k dlaždicím, které studnu přikrývaly, její vodu mísila svými slzami a své utrpení nabízela Bohu. V tomto zármutku mě někdy zastihla Jacinta s Františkem. A protože se mi hlas lámal ve vzlycích, takže jsem s nimi ani nemohla promluvit, tak hluboce se mnou cítili, že i oni sami prolili mnohou slzu. Tehdy Jacinta nahlas vyslovovala naši nabídku: *„Můj Bože,*

nabízíme ti všechno toto utrpení jako nápravný akt za obrácení hříšníků.“ Formulace nabídky nebyla vždycky přísně správná, ale vždy měla tento smysl.

Tolik utrpení začalo podlamovat zdraví mé matky. Nemohla už pracovat, a tak vzala zpět mou sestru Glorii, aby ji ošetřovala a starala se o domácnost. Obešly všechny chirurgy a lékaře, aniž bylo dosaženo nějakého zlepšení.

Taková byla situace, v níž jsme se nalézali, když přišel 17. květen 1917. V té době můj bratr dospěl do věku, kdy se musel dostavit k vojenským odvodům. Protože se těšil dokonalému zdraví, museli jsme počítat s tím, že bude uznán schopným služby. Navíc jsme byli ve válce a bylo obtížné získat zproštění. Matka v obavě, aby nezůstala bez osoby, která by se starala o pole, zavolala domů nazpět sestru Karolinu. Nicméně bratrův kmotr slíbil, že zproštění od vojenské služby zařídí. Přimluvil se u obvodního lékaře a dobrý Bůh skutečně toto ulehčení mé matce poskytl.

Zjevuje se Maria

Onoho dne 13. května jsme k pastvě našich ovcí náhodou zvolili - dá-li se ovšem o náhodě v úmyslech Prozřetelnosti vůbec mluvit - pozemek, který patřil mým rodičům, v místě nazývaném Cova da Iria. Šli jsme pomalu, aby se ovce po cestě mohly pást a dospěli jsme na místo k polednímu.

Zatímco jsme se s Jacintou a Františkem bavili na svahu Cova da Iria stavbou zídky kolem jednoho keře, náhle jsme zahlédli jakoby záblesk.

„Měli bychom se raději vrátit domů,“ řekla jsem svým příbuzným, „to se zablýsklo; mohla by přijít bouřka.“

„Och ano,“ odpověděli.

Začali jsme tedy sestupovat se svahu dolů a hnali jsme ovce směrem k cestě. Když jsme se dostali asi tak do poloviny svahu, přibližně do výše jednoho velkého dubu, který tam stál, zahlédli jsme nové zablýsknutí a po několika dalších krocích jsme spatřili nad jedním menším dubem Paní, celou oděnou v bílém, která zářila víc než slunce a šířila kolem sebe světlo živější a intenzivnější než křišťálová sklenice plná čisté vody, prostoupená nejzářivějšími slunečními paprsky. Zastavili jsme se, překvapeni tímto zjevením. Byli jsme mu tak blízko, že jsme se sami octli ve světle, které ho obklopovalo, či spíše z něho vyzářovalo, přibližně ve vzdálenosti půl druhého metru.

Tehdy nám Naše Paní řekla: „Nemějte strach! Nic vám neudělám.“

„Odkud jste?“ zeptala jsem se jí.

„Jsem z nebe.“

„A co si ode mne přejete?“

„Přišla jsem vás požádat, abyste sem přicházeli po šest následujících měsíců, vždy třináctého ve stejnou hodinu. Později vám řeknu, kdo jsem a co si přeji.“

„A co já, dostanu se do nebe?“

„Ano, dostaneš.“

„A Jacinta?“

„Také.“

„A František?“

„Také. Ale budete se muset namodlit ještě hodně růženců.“

Přišlo mi na mysl, abych položila několik otázek ohledně dvou dívek, které před nedávnem zemřely. Byly mými přítelkyněmi a přicházivaly k nám, aby se naučily tkát s mou nejstarší sestrou.

„Je už Maria das Neves v nebi?“

„Ano, už tam je.“ (Měla myslím kolem šestnácti let.)

„A Amélie?“

„Bude v očištcí až do konce světa.“ (Měla myslím osmnáct až dvacet let.) „Chcete se Bohu nabídnout, že budete snášet všechna utrpení, která vám hodlá seslat na odčinění hříchů, jimiž je urážen, a jako prosbu za obrácení hříšníků?“

„Ano, velice rádi!“

„Budete tedy hodně trpět, ale vaší útěchou bude Boží milost.“

Jak promlouvala tato poslední slova, Naše Paní rozevřela ruce a vyslala k nám skrze odlesk, který z nich vyzařoval, světlo tak intimní, že proniklo našimi srdci až do hloubi naší duše, a tak způsobilo, že jsme se sami spatřovali v Bohu, který byl tím světlem, jasněji než je možno se spatřit v nejlepším zrcadle. Nuže, z vnitřního hnutí, jež nám bylo také sděleno, padli jsme na kolena a z hloubi své duše jsme opakovali: „Ó Nejsvětější Trojice, klaním se ti! Můj Bože, Můj Bože, miluji tě v Nejsvětější Svátosti!“ Po nějaké chvíli naše Paní dodala: „Denně se modlete růženec, abyste obdrželi pro svět mír a konec války.“ Pak se začala zlehka vznášet směrem na východ, až zmizela v nesmírnosti nebes. Světlo, které ji obklopovalo, jako by otvíralo cestu mezi hvězdami, což nás vedlo k tomu, že jsme někdy říkali, že jsme spatřili, jak se otevírají nebesa.

Nápravné oběti

Večer po prvním zjevení jsme strávili v zamyšlení a pohlcení úžasem; Jacinta co chvíli nadšeně volala:

„Och, ta krásná Paní!“

Řekla jsem jí tedy:

„Už vidím, jak o tom budeš někomu povídat.“

„Ne, neřeknu nic, ne!“ odpověděla, „buď klidná.“

Když mi nazítří její bratr přiběhl říci, co večer doma napovídala, Jacinta vyslechla výčitky, aniž něco dodala.

„Vidíš, myslěla jsem si to!“ - řekla jsem jí.

„Bylo ve mně něco, co mi nedovolilo, abych mlčela,“ odpověděla se slzami v očích.

„Teď už nebreč! Ale o tom, co nám Paní řekla, nikomu ani slovo!“

„Ale já to už řekla!“

„A co jsi řekla?“

„Řekla jsem, že ta Paní slíbila, že nás vezme do nebe.“

„Tohle jsi říkala!“

„Odpusť mi to, nikomu už nic neřeknu.“

Když jsme toho dne došli na pastvu, Jacinta se v zamyšlení posadila na kámen. „Jacinto, pojď si hrát!“ řekla jsem jí.

„Dnes si nechci hrát.“

„Proč si nechceš hrát?“

„Protože si myslím... že ta Paní nám říkala, abychom se modlili růženec a dělali oběti za obrácení hříšníků. Když se teď budeme modlit růženec, budeme všechny Zdrávasy a Otčenáše říkat celé. A jaké budeme dělat oběti?“

František nám ukázal dobrou oběť bez váhání:

„Dejme svoje jídlo ovcím a vykonejme oběť, že nebudeme jíst!“

V několika okamžicích byly všechny naše zásoby rozděleny stádu a my jsme den strávili v postu. Ani nejpřísnější kartuzián by to neudělal lépe.

Jacinta si oběti za obrácení hříšníků vzala tak k srdci, že si k jejich činění nenechala ujít žádnou příležitost. Několik dětí dvou rodin u Moity (samota v blízkosti Cova da Iria) chodilo po domech žebrat. Jednoho dne jsme je potkali, zrovna když jsme vyháněli stádo. Jak je Jacinta zahlédla, řekla nám: „Dejme své jídlo těmhle malým ubožáčkům, za obrácení hříšníků.“ A běžela jim ho dát.

Večer se mi svěřila, že má hlad. Bylo tam několik zelených dubů a jiných druhů dubu. Žaludy byly ještě příliš zelené. Přesto jsem jí řekla, že bychom je mohli zkusit jíst. František na jeden dub vylezl a naplnil si kapsy žaludy. Ale Jacintu napadlo, že bychom spíše mohli jíst žaludy z jiných dubů, abychom učinili oběť z toho, že budeme jíst ještě něco více hořkého. A tak jsme si ten večer pochutnávali na tomto znamenitém pokrmu.

To nebyly naše jediné posty. Rozhodli jsme se, že pokaždé, jak ony chudé děti, o nichž jsem mluvila, potkáme, dáme jim svoje jídlo. Malí ubožáci, syceni naší almužnou, se snažili s námi vždycky setkat a čekávali na nás na cestě. Hned jak jsme je spatřili, Jacinta za nimi běžela a dala jim všechny naše denní zásoby s takovým uspokojením, jako bychom je sami nepotřebovali. V ty dny jsme se spokojili s jablkovými semínky, kořínky kampanuly, morušemi, houbami.

Mezitím se rozšířila novina o oněch událostech. Moje matka se tím začala rmoutit a za každou cenu chtěla, abych vše odvolala. Jednoho dne, než jsem měla odejít se stádem, po mně chtěla, abych se přiznala, že jsem lhala. Za tím účelem nešetřila laskáním, ani výhružkami, ani hole od smetáku! Výsledkem bylo jen moje zaryté mlčení, nebo jen nové ujišťování o správnosti toho, co jsem už řekla. Poslala mě tedy otevřít vrátka od ovčince a řekla mi, abych si vše dobře během dne rozvážila. Nikdy u svých dětí nepřipouštěla lež; ještě méně mohla připustit tuto lež! Chtěla mě přimět, abych ještě téhož večera obešla

osoby, které jsem oklamala, přiznala se jim, že jsem lhala a poprosila je o odpuštění. Odešla jsem s ovcemi; a moji druhové mě už toho dne očekávali. Když viděli, že pláču, vyšli mi naproti a ptali se mě, proč pláču. Pověděla jsem jim, co se přihodilo, a dodala jsem: „Teď mi řekněte, co mám dělat! Moje matka si za každou cenu přeje, abych řekla, že jsem lhala! Ale jak to mám říci?“

Nato František řekl Jacintě: „Vidíš! To je tvoje chyba! Proč jsi mluvila?“

Ubohé dítě se s pláčem vrhlo na kolena a se sepjatýma rukama nás prosilo o odpuštění. „Neměla jsem pravdu,“ řekla v pláči, „ale teď už neřeknu nikomu nic!“

Druhé zjevení

13. června se v naší farnosti slavil svátek svatého Antonína. Ten den bylo zvykem vypustit stáda velmi brzo ráno. V devět hodin byla už zase zavírána do chléva, aby se mohlo jít na slavnost. Matka i mé sestry věděly, jak mám slavnost ráda, a tak mi řekly: „Hned uvidíme, jestli si místo svátku půjdeš povídat s tou Paní na Cova da Iria!“ Ten den mi nikdo neřekl ani slovo. Chovali se vůči mně, jako by si řekli: „Nechejme ji! Uvidíme, co bude dělat.“ Na úsvitu jsem tedy vyvedla své stádo s úmyslem, že ho v devět hodin opět zavřu do ovčince, půjdu na mši v deset hodin a pak půjdu na Cova da Iria. Ale hned po východu slunce mě zavolal bratr. Bylo třeba, abych se vrátila domů, protože tam bylo několik lidí, kteří se mnou chtěli mluvit. Sám tedy zůstal se stádem a já se šla podívat, co po mně chtějí. Bylo to několik mužů a několik žen, kteří přišli z Minde, z okolí Tomaru, Carvasosu, Boleirosu atd. a kteří mě chtěli doprovodit na Cova da Iria. Řekla jsem jim, že je ještě příliš brzo, a pozvala jsem je, aby šli se mnou na mši v osm hodin. Načež jsem se vrátila domů. Ti dobří lidé tam na mě čekali na dvoře, ve stínu fíkovníků.

Matka i mé sestry zachovávaly opovržlivý postoj, což se mě po pravdě velice dotýkalo a stálo mě to více než urážky. Kolem jedenácté hodiny jsem odešla z domu, šla jsem kolem stavení svého strýce, kde mě očekávala Jacinta s Františkem, a dala se s nimi, v očekávání touženého okamžiku, cestou na Cova da Iria. Doprovázelo nás mnoho lidí a dávalo nám tisíce otázek. Ten den jsem se cítila velice stísněně. Věděla

jsem, že matka je zarmoučena. Chtěla mě za každou cenu přimět, abych, jak ona říkala, přiznala svou lež. Sestry byly na straně mé matky, a tak kolem mne vládlo ovzduší opravdového odsuzování a pohrdání.

Vzpomínala jsem tedy na uplynulé časy a tázala se: „Kam se poděla něha, kterou pro mě měla moje rodina ještě před nedávném?“ Mou jedinou úlevou byly slzy, které jsem před Bohem prolévala a nabízela mu je jako obět’.

Když jsme se s Jacintou a Františkem a jinými lidmi, kteří zde byli,⁴ pomodlili růženec, opět jsme spatřili záblesk světla, které se přibližovalo (a které jsme nazývali „blesk“); a potom nad oním dubem naší Paní, přesně jako v měsíci květnu.

„Co si ode mne přejete?“ tázala jsem se.

„*Chci, abyste sem přišli 13. příštího městce, abyste se denně modlili růženec a abyste se naučili číst. Pak vám řeknu, co si přeji.*“

Žádala jsem o uzdravení jednoho nemocného.

„*Obrátí-li se,*“ odpověděla Naše Paní, „*uzdraví se do roka*“.

„Chtěla bych vás poprosit, abyste nás vzala do nebe.“

„*Ano, Jacintu a Františka si vezmu brzo. Ale ty zde ještě nějaký čas zůstaneš. Ježíš tě chce použít k tomu, abych tvým prostřednictvím byla poznávána a milována. Chce ve světě založit uctívání mého Neposkvrněného Srdce*“.

„Zůstanu zde tedy docela sama?“ tázala jsem se jí zarmoučeně.

„*Ne, má dcero. Trpíš hodně? Neztrácej odvahu! Nikdy tě neopustím. Mé Neposkvrněné Srdce ti bude útočištěm a cestou, jež tě dovede až k Bohu.*“

Ve chvíli, kdy řekla tato poslední slova, rozevřela ruce a už podruhé k nám vyslala onen záblesk nesmírného světla, které z ní vyzařovalo.

Viděli jsme se v něm jakoby ponořeni v Boha. Připadalo mi, že Jacinta a František jsou v části světla směřující k nebi a já v oné části, která se rozlévala po zemi. Po pravé ruce naší Paní se objevilo Srdce obklopené trny, které jako by se do něho zabodávaly. Porozuměli jsme, že to je Mariino Neposkvrněné Srdce, uražené hříchy lidstva a žádající o nápravu.

Trápení

V té době se farář naší farnosti dověděl, co se děje, a vzkázal mé matce, aby mě k němu přivedla. Matce se ulehčilo, neboť si myslela, že pan farář převezme za události sám odpovědnost. Řekla mi: „Zítra půjdeme brzy ráno na mši. Pak půjdeme do domu pana faráře. Kéž tě přiměje, abys řekla pravdu, ať to stojí co chce! Ať tě potrestá, ať s tebou nakládá, jak mu bude libo! Jak bych byla spokojena, kdyby tě přinutil, aby ses přiznala, že jsi lhala.“

Druhého dne jsem následovala svou matku, která mi po cestě neřekla ani slovo. Přiznám se, že jsem se chvěla očekáváním, co bude následovat. Při mši svaté jsem Bohu nabídla své utrpení. Pak jsem přešla se svou matkou náměstí s kostelem a vystupovala po schodech na verandu farářova domu. Vystupujíc po prvních schodech, matka se ke mně obrátila a řekla mi: „Nemuč mě už! Řekni teď panu faráři, že jsi lhala, aby příští neděli mohl v kostele říci, že všechno byla lež. Proč klamat všechny ty lidi, kteří běží na Cova da Iria modlit se před dubem!“ Bez dalšího zaklepana na dveře. Přišla nám otevřít sestra dobrého faráře. Usadila nás na lavici a řekla, abychom chvíli počkaly. Konečně přišel pan farář. Uvedl nás do své kanceláře, pokynul mé matce, aby se posadila na lavici a mne zavolal, abych přišla k jeho psacímu stolu. Když jsem viděla, že mě vyslýchá docela klidně, a dokonce přívětivě, byla jsem udivena. Nicméně jsem stále čekala, že něco přijde. Výslech byl velmi pečlivý, puntičkářský, dovolila bych si říci, že téměř trapný. Pan farář vynesl nade mnou malé pokárání těmito slovy: „Nezdá se mi, že by to bylo zjevení z nebes. Když se taková věc, jako je tato, přihodí, obvykle náš Pán žádá duše, s nimiž je ve styku, aby se se

vším, co se děje, svěřily svému zpovědníku nebo svému faráři. Ale toto dítě naopak uhýbá, jak může. Mohlo by to být démonovo šálení. Uvidíme, jak to bude pokračovat. Budoucnost nám řekne, co si o tom máme myslet.“

Kolik mě tato úvaha stála utrpení, to ví jen náš Pán, neboť jen on sám může proniknout do soukromí našeho srdce. Začala jsem se tedy ptát sebe samotné, zda ony projevy nejsou dílem démona, který mne tímto způsobem chce zatratit. A protože jsem slýchávala, že démon přináší vždycky boj a nepořádek, začala jsem mít zato, že skutečně od té doby, co jsem začala vidat ony věci, nebylo u nás už radosti a klidu. Jakou úzkost jsem pocítila!

Svěřila jsem se se svými pochybnostmi svým malým příbuzným. Jacinta mi odpověděla: „Ne, to není démon, kdepak! Říká se, že démon je velice ošklivý a že je pod zemí v pekle. A tato paní je tak krásná! Viděli jsme, jak vystupuje k nebi.“ Náš Pán jich takto použil, aby poněkud rozptýlil moje pochyby. Ale během tohoto měsíce jsem ztratila nadšení pro praktikování oběti a umrtvování a byla jsem na vahách, zda to neskončím tak, že řeknu, že jsem lhala, abych to celé už nějak uzavřela. Jacinta s Františkem mi řekli: „Nedělej to! Copak nevidíš, že bys lhala, a lhát je přece hřích.“

Třetí zjevení

13. červenec se přiblížil a já se sama sebe tázala, půjdu-li tam. Myslela jsem: „Je-li to démon, nač se na něj chodit dívat? Budou-li se mě ptát, proč tam nejdu, řeknu, že mám strach, že se nám tam zjevuje démon a že právě proto tam nejdu. Ať si Jacinta s Františkem dělají, co chtějí! Co se mne týče, já se už na Cova da Iria nevrátím.“ Rozhodnutí bylo učiněno a já byla pevně rozhodnuta, že ho dodržím. Dvanáctého odpoledne se začal shromažďovat lid, aby přihlížel událostem příštího dne. Zavolala jsem tedy Jacintu a Františka a oznámila jim svoje rozhodnutí. Odpověděli mi: „My tam rozhodně půjdeme. Ta Paní nás o to žádala.“ Jacinta byla na hovor s Paní připravena, ale bylo jí líto, že tam nechce jít i já a dala se do pláče. S tím jsem je opustila a schovala se, abych nemusila mluvit s lidmi, kteří mě hledali a chtěli se mě vyptávat. Matka si myslela, že jsem se šla bavit s dětmi z vesnice, zatímco jsem byla ukryta za ostružiníkem, který byl na pozemku jednoho souseda, který se dotýkal našeho „Árneiro“, poněkud východněji od studny, o níž jsem už několikrát hovořila. Když jsem se pak večer vrátila domů, matka se mě opět zmocnila a řekla mi: „Vida, tuhle mám našeho svatouška. Celý čas, co není s ovcemi, se hezky baví, a to ještě ke všemu tak, že ji nikdo nemůže najít.“

Když se nazítrí přibližovala hodina odchodu, cítila jsem pojednou nutkání tam jít, a to tak podivnou silou, že nebylo možné jí vzdorovat. Vydala jsem se tedy na cestu a zastavila se v strýcově domě, abych se podívala, zda tu ještě je Jacinta. Našla jsem ji v jejím pokoji s jejím bratrem Františkem, jak klečí před postelí a pláče.

„Ani vy tam nepůjdete?“ tázala jsem se jich.

„Bez tebe se tam neodvažujeme jít. Tak tedy pojd'!“

„Dobrá, jdu tam,“ řekla jsem jim.

Odešli se mnou s rozjasněnými tvářemi. Na cestě nás očekávali četní lidé a nahoru jsme se mohli dostat jen s obtížemi.

Za chvíli po našem příchodu na Cova da Iria, zatímco jsme se před dubem modlili růženec uprostřed velkého davu lidí⁵, jsme uviděli záblesk známého světla, nad dubem pak naši Paní.

„Co si ode mne přejete?“ ptala jsem se.

„Chci, abyste sem přišli příští měsíc třináctého a abyste se denně modlili růženec na počest Panny Marie Růžencové, a tak si vyprosili světový mír a konec války, protože jen Ona vám může přispět na pomoc.“

„Ráda bych vás poprosila, abyste nám řekla, kdo jste a zda byste neudělala zázrak, aby všichni uvěřili, že se nám zjevujete.“

„Chodte sem každý měsíc. V říjnu vám řeknu, kdo jsem a co si přeji a učiním zázrak, který všichni uvidí, aby uvěřili.“

Teď jsem přednesla naší Paní několik proseb; nevzpomínám si už jakých. Vzpomínám si jen na to, že naše Paní mi řekla, že je třeba se modlit růženec, aby byly tyto milosti během roku získány. A pokračovala:

„Obětujte se pro hříšníky a říkejte často, zejména tehdy, činíte-li nějakou oběť: Ó, Ježíši, to je z lásky k tobě, za obrácení hříšníků a za nápravu hříchů spáchaných proti Neposkvrněnému Srdci Mariinu.“

Jak říkala tato poslední slova, rozevřela ruce stejně jako za dvou předchozích měsíců. Záblesk z jejích rukou jako by pronikl zemí a my jsme spatřili oceán ohně. V tomto ohni byli ponořeni démoni a duše zatracených. Ty byly jako průsvitné řeřavé uhlíky, černé nebo spálené a měly lidskou podobu. Vznášely se v tomto požáru, pozvedány plameny, které vystupovaly z nich samotných s mračny dýmu, a na všech stranách padaly zase zpátky, podobny jiskrám při velikých požárech, bez tíhy a rovnováhy, s velikým křikem a řevem bolesti a zoufalství, který naháněl strach a hrůzu. Démoni se od lidí odlišovali hrůznými a odpuzujícími podobami neznámých a zvláštních živočichů, ale přitom průhledných a podobajících se řeřavým uhlíkům.

Poděšení a jakoby prosíce o ochranu, pozvedli jsme oči k naší Paní, která nám s dobrotivostí a smutkem řekla: *„Viděli jste peklo, kam jdou duše ubohých hříšníků. To k jejich záchraně chce Bůh na světě založit uctívání mého Neposkvrněného Srdce! Budete-li konat, co vám řeknu, mnoho duší se zachrání a budete mít mír. Válka se schyluje ke konci. Nepřestanete-li však urážet Boha, za pontifikátu Pia XI. začne další, horší. Až spatříte noc ozářenou neznámým světlem, vězte, že to je ono velké znamení, jímž vám Bůh oznamuje, že hodlá potrestat svět za jeho zločiny válkou, hladem a pronásledováním církve a Svatého Otce.“*

Abych tomu zabránila, přijdu a budu požadovat, aby Rusko bylo zasvěceno mému Neposkvrněnému Srdci a aby každou první sobotu (v měsíci) byla činěna nápravná přijímání. Splníte-li mé přání, Rusko se obrátí a budete mít mír. Ne-li, Rusko rozšíří své bludy po celém světě a nastanou války a pronásledování církve. Mnoho dobrých bude umučeno, Svatý otec mnoho vytrpí, četné národy budou zničeny. Nakonec moje Neposkvrněné Srdce bude triumfovat. Svatý Otec mi zasvětit Rusko, které se obrátí a světu bude na určitý čas přiznán mír. V Portugalsku bude dogma víry stále zachovááno atd...⁶

Toto neříkejte nikomu. Františkovi ano, tomu to můžete říci. Když se modlíte růženec, říkejte po každém desátku: — Ó můj Ježíši, odpusť nám, ochraňuj nás od pekelného ohně, přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které toho nejvíce potřebují. „

Následoval okamžik ticha a já se zeptala: „Nic jiného po mně nežádáte?“

„Ne! Dnes po tobě nic jiného nežádám.“

A jako obvykle se naše Paní zvolna vznesla směrem k východu a zmizela v nesmírném prostoru oblohy.

Výslech na okrese

Díky Bohu toto zjevení rozptýlilo mraky v mé duši a já jsem opět našla mír. Ale když má ubohá matka viděla, jak odevšad přichází mnoho lidí, rmoutila se stále víc. - „Ti ubozí lidé,“ říkala, „sem určitě přicházejí oklamáni vašimi lžemi, a já opravdu nevím, co mám dělat, abych je z toho vyvedla.“

Jednoho dne se tedy opět rozhodla, že mě přinutí, abych, jak ona říkala, odvolala. Proto se rozhodla, že mě druhého dne ráno opět zavede do domu pana faráře, aby mě přiměl k přiznání, že jsem lhala, a já abych ho poprosila o odpuštění a vykonala pokání, jaké uzná za vhodné mi uložit; tentokrát byl útok opravdu velmi silný a já jsem byla bezradná. Dobrý farář nás přijal ve své kanceláři - mohla bych říci - s velkou přívětivostí a srdečností. Vyslychal mě velice vážně a šetrně, použiv několika lstí, aby viděl, zda si neprotiřečím nebo nezaměňuji jednu věc za druhou. Nakonec nás propustil s pokrčením ramen jako by chtěl říci: „Nevím, co k tomu říci, ani co v tom všem dělat.“

Několik dní poté můj strýc a můj otec obdrželi příkazy úřadů, aby se následujícího dne ve stanovenou hodinu dostavili ke správci okresu. Můj otec měl přivést mne a strýc Františka a Jacintu. Sídlo správy je ve Villa Nova de Ourem, ve vzdálenosti tří mil.⁷ To byla pro tři děti jako my pořádně daleká cesta. Jediným způsobem cestování pro nás tehdy bylo jít pěšky nebo jet na oslu. Můj strýc ihned odpověděl, že on sám se sice dostaví, ale své děti nepřivede. „Nemohly by ujít takový kus cesty pěšky,“ řekl, „a jet na mé oslici nedokážou. Nejsou na to zvyklí. A mimoto nejsem povinen vodit k soudu dvě děti tohoto věku.“ V mé rodině soudili jinak: „Má dcera půjde,“ řekl můj otec, „je na ní, aby se zodpovídala. Co se týče mne, nemyslím si o tom nic. Lhala-li, bude jen dobře, bude-li potrestána!“

Druhého dne velmi brzo ráno mě posadili na oslici, s níž jsem během cesty třikrát spadla, a odjela jsem, doprovázena otcem a strýcem. Během oné cesty, jak si vzpomínám, jsem učinila tuto úvahu: Jaký rozdíl mezi mými rodiči a mým strýcem a tetou! Oni se vydávají bránit své děti, mí vlastní rodiče s naprostou lhostejností dopouštějí, aby bylo se mnou činěno cokoliv! Ale v hloubi srdce jsem si říkala - trpělivost. Takto mám zase štěstí, že mohu více trpět pro tvou lásku, ó můj Bože, a za obrácení hříšníků. V těchto úvahách jsem našla útěchu.

Na úřadě jsem byla vyslýchána samotným správcem v přítomnosti otce, strýce a jiných pánů, které jsem neznala. Správce chtěl vši mocí, abych mu prozradila tajemství a slíbila, že se už na Cova da Iria nevrátím. Aby toho dosáhl, nešetřil sliby ani hrozbami. Když viděl, že ničeho nedosáhl, propustil mě s prohlášením, že svého určitě docílí, i kdyby mě to mělo stát život. Udělil pořádnou důtku mému strýci, protože nesplnil jeho rozkaz, načež jsme se mohli vrátit domů.

Trápení pokračuje

V naší rodině však byla ještě jiná příčina k trápení, za kterou, jak se říkalo, jsem byla zodpovědná. Pozemek na Cova da Iria patřil mým rodičům. V dolní části byl kus úrodné země, kde se pěstovalo hodně kukuřice a zeleniny. Na svazích byly olivy a duby. Jenomže jakmile sem začali chodit lidé, nemohli jsme zde už nic pěstovat. Všechno rozdupali. Mnozí přijeli s povozy a zvířata snědla a zničila, co vůbec zůstalo. Matka nad tou ztrátou bědovala a říkala mi: „Až budeš chtít jíst, běž o to požádat tu Paní!“ Mé sestry dodávaly: „Ty teď budeš jíst pouze to, co bude vypěstováno na Cova da Iria!“

To všechno mi působilo takové utrpení, že jsem se už neodvažovala vzít ani kousek chleba k jídlu. Matka, aby mě přinutila říci pravdu, jak říkávala, častokrát se o to pokoušela s použitím polena na otop nebo hole od koštěte. Ale protože byla současně mou matkou, vzápětí se snažila, aby obnovila mé vyčerpané síly, a když viděla, jak hubnu a dostávám nezdravou barvu, rmoutila se v obavě, abych neone-mocněla. Ubohá matka, jak ji lituji. Ve skutečnosti měla pravdu, když o mně soudila, že nejsem hodna takové přízně od naší Paní, a právě proto mě považovala na lhářku. Bylo zvláštní Boží milostí, že mě nikdy nenapadla ani ta nejmenší myšlenka, ani to nejmenší hnutí revolty proti tomu, jak se mnou jednala. Protože mi Anděl oznámil, že mi Bůh sešle utrpení, vždycky jsem v tom všem viděla Boha, který si to přeje právě takto. Lásky, uznání a respekt, které jsem ke své matce cítila, neustále vzrůstaly, jako bych jí byla hýčkána. A za to, že se mnou zacházela právě tak, jsem jí teď vděčnější než kdyby mě nadále vycho-vávala rozmazlováním a laskaním.

Pokud se nemýlím, právě toho měsíce přišel poprvé abbé Formigao⁸, aby mě vyslychal. Jeho výslech byl vážný a pečlivý. Líbil se mi, protože mi mnoho povídal o praktikování ctnosti a učil mě, jak ji konat. Ukázal mi obraz svaté Anežky Římské. Vyprávěl mi o jejím mučednictví a dodával mi odvalu k jejímu napodobení. Vracel se každý měsíc mě vyslechnout a vždycky mi dal nějakou dobrou radu, která mi posloužila k duchovnímu růstu.

Jednoho dne mi řekl: „Moje maličká, jste povinna hodně milovat našeho Pána pro tolik milostí a dobra, které vám udělil!“ Tato věta se vryla tak hluboce do mé duše, že od té chvíle jsem si navykla bez ustání našemu Pánu říkat: „Můj Bože, miluji tě z vděčnosti za milosti, které jsi mi udělil!“ Sdělila jsem tuto modlitbu, již jsem si velmi zamilovala, Jacintě a jejímu bratru a Jacinta si ji vzala tak k srdci, že uprostřed těch nejrušnějších her se zeptala: „Nezapomněli jste říci našemu Pánu, že ho milujete za milosti, které vám učinil?“

Uvěznění

Nad tím vším se pozvedl 13. srpen. Od svítání lidé přicházeli ze všech stran. Všichni nás chtěli vidět, dotazovat se nás, přednášet nám své prosby, abychom je vyřídili Přesvaté Panně. V rukou všech těch lidí jsme byli jako míček, kterým si mezi sebou pohazují kluci. Každý nás táhl na svou stranu a kladl nám svou otázku, aniž by nám dal čas, abychom vůbec někomu odpověděli. Doprostřed všeho tohoto rozruchu padl rozkaz pana správce, abych přišla do domu své tety, kde mě očekává. Dovedl mě tam můj otec, který uvedený rozkaz obdržel. Když jsem přišla, našla jsem správce v místnosti s mými příbuznými. Zde nás vyslyšel a opět se nás snažil přimět, abychom mu prozradili tajemství a slíbili, že se už na Cova da Iria nevrátíme. Protože neuspěl, dal rozkaz, aby nás otec se strýcem zavedli do domu pana faráře.

Zde je třeba do vyprávění Lucie vložit vsuvku, protože ona sama se o tom, co se pak ve skutečnosti odehrálo, podrobněji nezmiňuje. Správce přikázal všem třem dětem, pod záminkou, že je zaveze na Cova da Iria, aby nastoupily do jeho vozu, načež s nimi odjel jakoby oním směrem; na silnici však dal obrátit k Vila Nova de Ourem, odvezl děti do okresního města a tam je dal uvěznit, aby z nich vynutil přiznání. Navzdory všem slibům i pohrůzkám, při nichž s předstíranou vážností bylo inscenováno, že budou uvrženy do kotle s vroucím olejem, děti statečně mlčely.

Kanovník Barthas, pisatel známé knihy o Fatimě, o tom píše:

Stále více rozzuřenější správce dal před dětmi rozkaz, aby byl roztopen veliký kotel plný oleje, a pak děti ponechal samotné v uzamčené místnosti; vstoupil dovnitř s četníkem, který chytil surově Jacintu za paži a prohlásil:

„Jestli nepromluvíš, budeš usmažena jako první.“

Děvčátko mluvit odmítlo, a tak bylo násilím odvedeno do místnosti s kotlem; načež se kat opět vrátil a řekl:

„Tak jednu už máme odbytou! Teď je řada na tobě, Františku!“

František pláče, ale neprojevuje o nic menší pevnost. Je proto surově uchopen a rovněž odveden do předstírané mučírny. Nakonec je řada na největším dítěti a dochází ke stejné scéně.

„Byla jsem přesvědčena,“ prohlásila Lucie, „že ten muž nemluví do větru a že je s námi konec. Neměla jsem však strach a odevzdala jsem se Svaté Panně.“

V mučírně se opět shledala se svými příbuznými, zdravými a neporušenými, i když dosud poděšenými. Jako by pro útěchu je policista ujistil, že brzo budou usmaženi všichni tři najednou ...

Za tohoto dobrodružství děti litovaly jen jediného - že zmeškaly schůzku se svou Paní. Ale Svatá Panna jim vše brzo vynahradila.

Vraťme se však ještě ke dni 13. srpna. Na Cova da Iria se tehdy shromáždilo na 15 tisíc osob; děti sice přijít nemohly, přesto tam však došlo ke zvláštnímu úkazu: po mocném úderu hromu bylo spatřeno veliké světlo a nad dubem, nad nímž se dětem zjevovala Svatá Panna, se utvořil zářivý oblak, který se po čtvrt hodině zvedl a rozplynul.

Děti byly propuštěny z vězení 15. srpna. Lucie byla doma přivítána velmi chladně; poručili jí, aby šla hned pást ovce, zatímco její strýc si děti už ponechal doma a posílal pást jejich bratra Jana. V neděli 19. srpna došlo nenadále k dalšímu zjevení; ale o tom vypráví opět Lucie:

Byla jsem pást ovce společně s Františkem a jeho bratrem Janem na místě zvaném „Valinhos“ (Dolíky) a cítila jsem, že se přibližuje něco nadpřirozeného. Domnívala jsem se, že se nám zjeví naše Paní a litovala jsem, že Jacinta zde není, aby ji mohla vidět, a proto jsem požádala Jana, Františkova bratra, aby pro ni šel. Protože nechtěl jít, nabídla jsem mu za to nějakou maličkost, a tak se za ní rozběhl.

Mezitím jsem s Františkem viděla záblesk světla, který jsme nazývali blesk. Jacinta přišla a za okamžik nato jsme spatřili nad jedním dubem naši Paní.

„Co si ode mne přejete?“ tázala jsem se.

„*Chci, abyste opět přišli na Cova da Iria třináctého a abyste pokračovali v každodenní modlitbě růžence. Poslední měsíc učiním zázrak, aby všichni uvěřili.*“

„Co si přejete, aby bylo učiněno s penězi, které lidé nechávají na Cova da Iria?“

„*Nechť jsou udělána dvoje nosítka k procesí. Jedna poneseš ty s Jacintou a dvě další děvčátka, oblečená v bílém. Druhá František s třemi dalšími chlapci. Peníze na nosítka tak poslouží k svátku Růžencové Panny Marie a co zbude, pomůže k výstavbě kaple, kterou zde dají postavit.*“

„Chtěla bych vás poprosit o uzdravení několika nemocných.“

„*Ano, během roku některé z nich uzdravím.*“

Načež se smutným pohledem dodala: „*Modlete se, hodně se modlete a číňte oběti za hříšníky! Neboť mnoho duší jde do pekla, protože není nikoho, kdo by se za ně obětoval a modlil.*“

A jako obvykle se začala vznášet směrem k východu.

Další oběti

O několik dní později jsme šli s ovcemi po jedné cestě a já jsem na zemi našla kousek provazu, který spadl z nějakého povozu. Sebrala jsem ho a bavila se tím, že jsem ho omotávala kolem paže. Vzápětí jsem si povšimla, že mi provaz způsobuje bolest. Řekla jsem tedy svým příbuzným: „Podívejte, tohle bolí! Mohli bychom si to omotat kolem pasu a Bohu to nabídnout jako oběť. Ubohé děti mou myšlenku ihned přijaly a rozhodli jsme se, že si provaz mezi sebou rozdělíme. Za nůž nám posloužily dva ostré kameny, jedním jsme bušili o druhý. Snad to bylo tloušťkou a hrubostí provazu, snad to bylo tím, že jsme ho někdy příliš utáhli, tento nástroj pokání nám způsobil veliké utrpení. Jacintě kolikrát vyhrkly slzy z bolesti, kterou jí přivodil. Někdy jsem jí řekla, aby dala provaz pryč. Odpovídala však: „Ne! Chci tu oběť nabídnout našemu Pánu za nápravu a obrácení hříšníků.“

Jindy jsme se bavili trháním jistých rostlin podél zdí; když se stisknou do dlaně, bouchne to. Jak je Jacinta trhala, nechtíc utrhla zároveň s nimi i kopřivu a popálila se. Jak pocítila bolest, o to více stiskla ruce a řekla nám: „Podívejte se, zase něco, čím se můžeme umrtvovat!“ Od té doby jsme si navykli občas se šlehat po nohách kopřivami, abychom Bohu nabídli další oběť.

V naší vesnici žila jedna žena, která nás pokaždé, kdykoliv nás potkala, zahrnovala urážkami. Jednoho dne jsme ji potkali, zrovna jak vycházela z tančírny, a protože tentokrát se, chudák, už nebyla schopna ovládnout, nespokojila se pouhými urážkami. . .

Když jednou Jacinta dokončila svou práci, řekla mi: „Musíme prosit naši Paní a nabídnout jí oběti za obrácení této ženy. Nadělala tolik hříchů, že jestliže se nevyzpovídá, půjde do pekla.“

Za několik dní jsme běželi kolem domovních dveří této ženy. Náhle se Jacinta uprostřed běhu zastavila, obrátila se a řekla: „Počkejte, to máme zítra jít za naši Paní?“

„Ano, zítra.“

„Tak to si tedy už nepůjdeme hrát. Budeme činit oběti za obrácení hříšníků.“

A aniž myslěla na to, že ji někdo uvidí, pozvedla své ruce a oči k nebi a učinila nabídku. Ona dobrá žena nás sledovala dveřním kukátkem. Mé matce potom řekla, že Jacintino gesto ji tak dojalo, že už neměla zapotřebí žádných dalších důkazů, aby uvěřila ve skutečnost oněch událostí. Od té chvíle neje-
nomže nás už neurážela, ale bez ustání nás žádala, abychom za ni prosili naši Paní a získali pro ni odpuštění jejích hříchů.

Během tohoto měsíce se moje matka začala opět poněkud uklidňovat. Často říkala: „Kdyby zde byla aspoň ještě nějaká jiná osoba, která by něco viděla, pak bych snad uvěřila! Ale mezi tolika lidmi vidí jen oni!“ Nuže, v tomto posledním měsíci někteří lidé tvrdili, že spatřili různé věci: jedni, že spatřili Svatou Pannu; druzí, že viděli znamení na slunci atd., atd. Teď však matka začala zase říkat: „Co se mne týče, předtím jsem si myslela, že kdyby něco viděla aspoň jedna jiná osoba, uvěřila bych. Ale teď říká tolik lidí, že něco vidí, že tomu zase nemohu uvěřit.“

Zato můj otec se mě začal zastávat a jakmile mě začali hubovat, nařizoval, aby bylo ticho. Říkal: „Nevíme, je-li to pravda, ale ani nevíme, je-li to lež.“ V té době strýc s tetou, unaveni dotěrností lidí, kteří bez ustání přicházeli a chtěli nás vidět a mluvit s námi, začali posílat se stádem na pastvu svého syna Jana a Jacintu s Františkem nechávali doma. Brzo nato stádo prodali. A já, protože jsem s jinými chodila nerada, pásávala jsem zatím stádo docela sama; nešla-li jsem příliš daleko, Jacinta s Františkem mě doprovázeli. A bylo-li místo pastvy vzdáleno, chodili mi naproti. Mohu říci, že to byly pro mne opravdu šťastné dny. Sama se svými ovce, na vrcholku hory nebo dole v údolí, jsem hleděla na krásy nebes a děkovala Bohu za milosti, kterými mě obdařil. Když mou samotu přerušil hlas některé mé sestry a volal mě, abych se vrátila domů a abych si pohovořila s tou či onou osobou, která mě hledala, pociťovala jsem veliký smutek a utěšila jsem se z něho jen tak, že jsem to Bohu nabídla jako oběť.

Jednoho dne si přišli s námi promluvit tři pánové. Po velmi nepříjemném výslechu nás opustili se slovy: „Rozhodněte se a řekněte to tajemství, jinak je pan správce připraven, že skoncuje s vašimi životy.“ Jacinta na to s rozzářenou tváří odpověděla: Jaké štěstí! Tolik miluji našeho Pána a naši Paní! Takhle je aspoň brzo uvidíme!“ Opravdu se však šířily zprávy, že správce nás hodlá zabít. Proto jedna z mých tet, provdaná do Casais, k nám přišla s úmyslem odvést nás s sebou. Ale její záměr se neuskutečnil, protože jsme nechtěli odejít; odpověděli jsme jí: „Co na tom záleží, zabijí-li nás! Půjdem do nebe!“

Sluneční zážrak

Takto jsme dospěli až k 13. září...

Ve chvíli, kdy se přiblížila hodina, šla jsem s Jacintou a Františkem nahoru středem davu lidí, který nám dovoľoval postupovat jen s námahou. Silnice byly plné lidí.⁹ Všichni nás chtěli vidět a chtěli s námi mluvit. Nebylo zde žádného lidského ohledu. Četné osoby - a byly mezi nimi i velké dámy a pánové - když se jim podařilo prorazit davem, který se kolem nás tísnil, poklekly před námi a na kolenou nás prosily, abychom jejich prosby přednesli Svaté Panně. Jiní, kteří se k nám nemohli dostat, zdaleka volali: „Pro lásku Boží, poproste naši Paní, aby uzdravila mého syna, který je ochrnutý!“ Necht' uzdraví mého, který je slepý!“ „... Mého, který je hluchý!“ „... Necht' mi dovede zpět mého syna, mého manžela, který je ve válce!“ Necht' obrátí hříšníka!“ „... Necht' mi vrátí zdraví, mám tuberkulózu!“ ... atd.

Objevila se zde všechna bída ubohého lidstva. Někteří volali i shora se stromů a zdí, kam vylezli, aby nás viděli, jak půjdeme kolem. Postupovali jsme vpřed, jednomu odpovídajíc ano, druhým podávajíc ruce, abychom jim pomohli povstat, jen díky několika pánům, kteří nám uprostřed davu klestili uličku.

Když nyní čtu v Novém Zákoně úchvatné scény z cest našeho Pána napříč Palestinou, vzpomínám si na ony neudržované silničky z Adjustrelu do Fatimy a na Cova da Iria, na kterých mi náš Pán umožnil chodit ještě jako dítěti a děkuji Bohu, nabízejíc mu víru našeho dobrého portugalského lidu. A myslím si: když tito lidé tak pokorně poklekli před pouhými třemi ubohými dětmi, a to jedině proto, že jim Bůh ve svém slitování přisoudil milost, aby mluvily s Matkou Boží, co by teprve učinili, kdyby se octli tváří v tvář samotnému Ježíši Kristu?

Konečně jsme přišli na Cova da Iria a před dubem jsme se začali s lidem modlit růženec. Brzo poté jsme spatřili záblesk světla a pak nad dubem naši Paní. Řekla nám: „Pokračujte v modlitbě růžence, abyste obdrželi konec války. V říjnu přijde také náš Pán, Bolestná Matka, Panna Maria Karmelská a Svatý Josef s Božským Dítětem a požehnají světu.“

Bůh je s vašimi oběťmi spokojen; nechce však, abyste s provazem i spali. Noste ho jen za dne.“

„Prosili mě,“ řekla jsem, „abych vás *žádala* o mnoho věcí: o uzdravení mnoha nemocných, jednoho hluchoněmého.“

„Ano, některé z nich uzdravím. Některé však ne. V říjnu učiním zázrak, aby všichni uvěřili.“

A pak se začala vznášet ve vzduchu a zmizela jako obvykle.

Mezitím se moje matka utěšovala nadějí, že se onoho 13. září věci vyjasní. Ale protože dobrý Bůh, snad aby nám dal příležitost, abychom mu nabídli ještě další oběť, nedovolil, aby se onoho dne objevil nějaký paprsek jeho slávy, moje matka opět upadla do beznaděje a doma začalo pronásledování nanovo. Je pravda, že matka měla dost důvodů k zármutku: Vedle úplné ztráty Cova da Iria, která sloužila našemu stádu jako dobrá pastvina, to bylo i téměř naprosté přesvědčení, že tyto události jsou, jak ona říkala, pouhými preludy a fantaziemi utkanými v dětských představách. Jedna z mých sester nedělala téměř nic jiného, než že pro mne chodila a zaujímalá moje místo při hlídání stáda, abych mohla jít odpovídat osobám, které mě chtěly vidět a mluvit se mnou. Pro zámožnou rodinu by taková ztráta času nebyla ničím. Ale pro nás, kteří jsme museli žít z vlastní práce, to bylo něco vážného. Toto také bylo důvodem, že matka byla po určitém čase nucena naše stádo prodat. Pro obživu naší rodiny to však nebyla právě malá ztráta. Za to všechno jsem byla zodpovědná já a v kritických chvílích mi to také bylo vrháno do tváře. Doufám, že dobrý Bůh přijal všechny tyto oběti, neboť jsem mu je vždycky nabízela s uspokojením, že jsem se mohla pro něho a za hříšníky obětovat. Na druhé straně matka všechno snášela s trpělivostí a hrdinnou odevzdaností. Jestliže mě kárala a trestala, bylo to proto, že si o mně myslela, že jsem lhářka. Častokrát, když docela podlehla zármutku, který jí náš Pán zasílal, říkala: „Copak to všechno není trestem, který mi Bůh ukládá za mé hříchy? Je-li tomu tak, nechť je Bůh pochválen!“

A teď už jsme měli 13. říjen.

Rozkřiklo se, že úřady rozhodly, aby ve chvíli zjevení byla před námi odpálena puma. Necítila jsem se tím vůbec poděšena, a když jsem o tom hovořila se svými příbuznými, řekli jsme si: „Jaké by to bylo štěstí, kdyby nám byla dána taková milost a my odtud mohli vystoupit na nebe spolu s naší Paní!“ Nicméně mí rodiče se vyděsili a poprvé mě chtěli doprovázet. Říkali: „Zemřeli naše dcera, chceme zemřít po jejím boku.“ Otec mě vedl za ruku až k místu zjevení. Ale od okamžiku zjevení jsem ho už nespátřila, až opět večer v kruhu naší rodiny, po svém návratu.

Odešli jsme z domu brzo ráno, protože jsme předpokládali, že cesta bude trvat dlouho. Byly tam davy lidí. Lilo jako z konve. Moje matka se bála, že to je poslední den mého života, a se srdcem rozervaným úzkostí z toho, co se možná přihodí, mě chtěla také doprovázet.

Po cestě se opakovaly scény z předchozího měsíce, početnější a dojemnější. Ani bláto cesty nezabránilo lidem, aby s pokorným a prosebným vzezřením nepadali na kolena.

Když jsme přišli na Cova da Iria před onen dub, požádala jsem, nutkána vnitřním hnutím, aby dav zavřel deštníky a modlil se růženec. Brzo nato jsme uviděli záblesk světla a pak nad oním dubem naši Paní.

„Co si ode mne přejete?“ tázala jsem se.

„Chci ti říci, aby zde byla na mou počest postavena kaple. Jsem Růžencová Panna Maria. Denně se modlete růženec. Válka už skončí a vojáci se brzo vrátí domů.“

„Ráda bych vás požádala o mnoho věcí: o uzdravení mnoha nemocných, o obrácení hříšníků atd....“

„Některé vyslyším, jiné ne. Je třeba, aby se napravili, aby prosili o odpuštění svých hříchů.“

Naše Paní pak zesmutněla: „*At' už neuráží Boha, našeho Pána, neboť už je urážen přespříliš!*“

Načež rozevřela ruce a vztáhla je ke slunci. A zatímco se vznášela, odlesk jejího vlastního světla směřoval k slunci.

Zde je důvod, proč jsem vykřikla, aby pohleděli na slunce. Neměla jsem v úmyslu upoutat pozornost lidí oním směrem. Ani jsem si totiž jejich přítomnost neuvědomovala. Pouze jsem byla unesena jakýmsi vnitřním popudem, který mě k tomu pobízel.

Jakmile naše Paní zmizela v nesmírnosti oblohy, spatřili jsme vedle slunce svatého Josefa s Božským Dítětem a naši Paní oděnou v bílém a s modrým pláštěm. Svatý Josef a Božské Dítě jako by žehnali světu posunky rukou ve tvaru kříže. Za chvíli se toto zjevení rozplynulo a já jsem spatřila našeho Pána a naši Paní v podobě Bolestné Panny Marie, jak mě ihned napadlo. Náš Pán žehnal světu stejným způsobem jako to předtím učinil svatý Josef. Toto zjevení zmizelo a zdálo se mi, že ještě vidím naši Paní v podobě naší Paní z Karmelu.

Zde je nutno doplnit její vyprávění popisem velkého slunečního zázraku, jehož byly svědkem zástupy od okamžiku, kdy zvolala:

„Odchází... Ona odchází... Pohleďte na slunce!“

Tehdy jako by se setmělo; a tu se náhle slunce začalo chvět a konat překotné pohyby, až se konečně roztočilo kolem své osy jako ohnivý disk a na všechny strany vysílalo světelné paprsky měnících se barev, které lidi i věci kolem střídavě zabarvovaly do modra, zelena a červena. Tento úkaz trval asi dvě až tři minuty, pak se podobně opakoval ještě dvakrát, ale se stále zářivějším účinkem.

Všichni přítomní znehybněli a mlčky hleděli k nebesům. Pojednou se slunce jakoby odpoutalo od oblohy a nepravidelnými skoky se přibližovalo k zemi, jako by mělo dopadnout na zástupy lidí, zatímco přítomní současně pociťovali silné oteplení. Byl to okamžik plný hrůzy a bylo slyšet různé poděšené výkřiky, jako „Och, Ježíši, zemřeme!“, „Svatá Panno pomoz nám!“ Mnozí přítomní vyznávali své hříchy.

Konečně se slunce na své neobvyklé dráze zastavilo, stejně zvláštním způsobem se vrátilo zpět do své původní polohy a nabylo opět svého obvyklého vzhledu. Zástupy přihlížejících vydechly úlevou, a jakmile se probraly ze svého ohromení, daly se do nadšeného zpěvu Creda k Boží oslavě.

Ale to ještě nebylo vše - zázrak měl podivuhodné doznění: teprve dodatečně si davy poutníků uvědomily, že jejich oděvy jsou docela suché, přestože celé dopoledne silně pršelo a zázraku přihlíželi všichni se zavřenými deštníky.

Po posledním zjevení

Ted' však opět nechejme vyprávět Lucii:

Po celé odpoledne toho dne jsem se svými příbuznými byla v situaci vzácných zvířat, které chtěl dav uvidět a prohlédnout si. Večer jsem přišla docela vyčerpána z množství otázek a výslechů. Ale ani nocí to neskončilo. Mnohé osoby, které dosud neměly příležitost se mě dotazovat, čekaly na příští den, aby se konečně i ony dostaly na řadu. Někteří se mnou chtěli hovořit ještě téhož večera. Já jsem však přemožena únavou, padla na podlahu a usnula. Bohu díky, že v té době jsem dosud nevěděla, co je to lidský respekt a sebeláska. Proto jsem se chovala vůči všem, ať to byl kdokoliv, stejně nenucené jako vůči svým rodičům.

Druhého dne, anebo lépe řečeno - následující dny, vyptávání pokračovalo, protože nyní téměř denně chodili lidé na Cova da Iria prosit o ochranu naší nebeské Matky a všichni chtěli vidět vizionáře, pohovořit si s nimi a pomodlit se s nimi růženec. Někdy jsem se cítila neustálým opakováním téhož i modlitbami tak unavena, že jsem hledala záminku, jak bych se tomu vyhnula a unikla. Ale ti ubozí lidé tolik naléhali, že jsem se přesto přiměla - a často jen s velkým úsilím - abych jim vyhověla. V hloubi srdce jsem si tedy opakovala svou obvyklou modlitbu: „To je pro lásku k tobě, ó můj Bože, za nápravu hříchů spáchaných proti Neposkvrněnému Srdci Panny Marie, za obrácení hříšníků a za Svatého Otce!“

Pan farář se mnou učinil poslední výslech. Čas určený k oněm událostem skončil, ale pan farář nevěděl, co k tomu všemu říci. Začal dávat najevo i svou nespokojenost: „Proč se všichni ti lidé chodí modlit a poklekat na takové opuštěné místo, když živý Bůh, Bůh našich oltářů ve své svátosti zůstává osamělý a opuštěný ve Svatostánku? K čemu všechny ty peníze, které nechávají bezúčelně ležet pod nějakým

dubem, když pro nedostatek prostředků nelze dokončit práce v kostele?“ Co se týče mne, dokonale jsem chápala, že jeho úvahy jsou oprávněné. Co však dělat? Kdybych mohla nad srdci oněch osob uplatnit svou autoritu, určitě bych je přiměla, aby daly přednost kostelu. Ale protože jsem žádnou autoritu neměla, nabídla jsem Bohu i tuto oběť.

Protože Jacinta, byla-li dotazována, měla zvyk sklopit hlavu, hledět k zemi a skoro nic neříkat, bývala jsem téměř vždycky volána já, abych uspokojila zvědavost poutníků. Tak jsem byla bez ustání volána do domu pana faráře, abych odpovídala na dotazy té či oné osoby nebo kněze.

Dobry farář dával stále více najevo svou nespokojenost a údiv nad všemi těmito událostmi a jednoho krásného dne farnost opustil. Rozříklo se, že pan farář odešel kvůli mně a protože nechtěl na sebe vzít odpovědnost za události. Byl však příčinnivým a u lidí oblíbeným knězem, a proto jsem měla za to trpět. Když mě potkávaly jisté zbožné ženy, nezakrytě přede mnou projevovaly svůj smutek a urážely mě. Častokrát v tom zašly až tak daleko, že mi daly pár facek nebo kopanců. Na těchto hýčkáních, která nám nebesa sesílala, Jacinta a František měli účast jen výjimečně, protože jejich rodiče nepřipustili, aby se jich kdo dotkl. Beztak však trpěli, když viděli, jak trpím já, a často jim po tvářích tekly slzy, když mě viděli zarmoucenou a umrtvenou.

Mezitím se vláda neomezila na pouhé pozorování toho, jak se události vyvíjejí. Na místě zjevení byly vztyčeny dva stožáry držící oblouk s lucernami a několik osob mělo na starosti v nich udržovat světlo. Jedné noci byli vysláni nějací muži s automobilem, stožáry odstranili, skáceli dub, nad nímž se odehrávala zjevení, a všechno to autem odvezli. Ráno se novinka rychle roznesla. Odebrala jsem se tam, abych viděla, zda je to pravda. Jaká však byla moje radost, když jsem zjistila, že se ti ubozí lidé zmýlili a že místo dubu zjevení odstranili jiný, sousední dub. Poprosila jsem tedy naši Paní, aby to těmto ubohým mužům odpustila, a pomodlila jsem se za jejich obrácení.

Zasahuje vojsko

Po nějakém čase, některého 13. května, nevzpomínám si však už, zda to bylo v roce 1918 nebo 1919, se časně ráno rozkřikla novinka, že ve Fatimě je oddíl jízdy¹⁰, který má lidem zabránit, aby chodili na Cova da Iria. Mnozí mi přišli, celí ustrašení, oznámit tuto novinku a dodávali, že to je jistě poslední den mého života. Všim tím, co se říkalo, jsem se nijak nezabývala a dala jsem se na cestu do kostela. Když jsem dorazila do Fatimy, prošla jsem mezi koňmi, kteří zaplňovali náměstí, vstoupila do kostela, byla přítomna mši, již sloužil kněz, kterého jsem neznala, přijímala jsem a po svém poděkování Bohu jsem se pokojně vrátila domů, aniž by mi někdo něco řekl. Nevím, zda mě neviděli, nebo zda mi prostě nevěnovali pozornost.

Navzdory novinkám, které neustále docházely, že vojsko se bez úspěchu snaží lidem bránit v přístupu, jsem odpoledne šla na Cova da Iria pomodlit se růženec. Po cestě se ke mně připojila skupina žen, přicházejících z větší dálky. Ve chvíli, kdy jsme byly už blízko místa zjevení, proti naší skupině vyjeli dva vojáci a rázně pobídli své koně, aby nás dohonili. Když přijeli blízko k nám, zeptali se nás, kam jdeme. Když uslyšeli srdnatou odpověď žen, „že je to nemusí zajímat“, švihli koně a dělali, jako by nás chtěli porazit. Ženy se rozprchly, každá na jinou stranu; rázem jsem mezi oběma dragouny zůstala sama. Tázali se mě, jak se jmenuji, a já jsem jim to bez váhání řekla. Tázali se mě, jsem-li onou vizionářkou. Odpověděla jsem, že ano. Rozkázali mi tedy, abych postoupila doprostřed silnice a pak se mezi oběma koni dala na pochod směrem k Fatimě.

Když jsme dospěli k jednomu poli, které se nalézá poblíž Aljustrelu u jedné studánky, a když zde vojáci spatřili jámy, vyhloubené pro stromy, rozkázali mi, abych se zastavila; a aby mě snad postrašili, povídali si mezi sebou: „Tuhle jsou vykopané jámy. Tuhle šavli jí teď usekneme hlavu a tady ji rovnou pochováme. Tak s tím jednou provždy skončujeme.“ Když jsem slyšela tato slova, skutečně jsem myslela, že je to má poslední hodina. Přesto jsem však zůstala klidná, jako by se nic nedělo. Po chvíli druhý voják odpověděl, jako by uvažoval: „Ne, nemáme k tomu dovolení.“ Nařídili mi tedy, abych pokračovala v cestě. Prošla jsem tedy naší malou vesničkou až k domu svých rodičů. Lidé byli v oknech nebo na zápraží a dívali se, co se děje. Jedni se smáli a posmívali, jiní mě pro můj osud soucitně litovali. Když jsme dorazili k domu,

poslali mě pro rodiče. Nebyli zde. Jeden voják seskočil s koně, aby ověřil, neschovali-li se. Prohlédl dům, a když nikoho nenašel, rozkázal mi, abych odtud celý den nevycházela. Sedl na koně a oba vojáci odjeli. K večeru se rozšířila novinka, že oddíl odtáhl, přemožen lidem, a při západu slunce jsem šla na Cova da Iria pomodlit se růženec, doprovázena několika stovkami lidí. Potom mi vyprávěli, že když jsem byla polapena vojáky, několik osob šlo upozornit mou matku, co se děje. Odpověděla jim: „Je-li pravda, že viděla naši Paní, naše Paní ji ochrání. Lže-li, je dobře, že bude potrestána.“ A zůstala klidná.

Zázračné uzdravení

Pán na moje utrpení musel hledět se zalíbením, neboť mi připravil kalich ještě daleko horší a brzo nato mi ho dal vypít. Moje matka vážně onemocněla, a to tak, že jednoho dne už to vypadalo, že je v agónii. My, děti, jsme se shromáždily kolem jejího lůžka, abychom od ní dostaly poslední požehnání a abychom umírající políbily ruku. Jako nejmladší jsem byla na řadě poslední. Když mě má ubohá matka uviděla, poněkud ožila, objala mě kolem krku a s povzdechem zvolala: „Má ubohá dcero! Co z tebe bude bez tvé matky? Kvůli tomu umřu se zlomeným srdcem.“ A hořce vzlykala a tiskla mě stále pevněji ve své náruči. Má nejstarší sestra mě z jejích paží vytrhla násilím, zavedla mě do kuchyně, a zakázala, mi vrátit se do místnosti k nemocné. Nakonec mi rázně řekla: „Naše matka umírá ve starostech a žalu nad tím, co jsi jí ty způsobila.“ Padla jsem na kolena, hlavu položila na lavici a s hlubokým zármutkem, jaký jsem doposud nepocítila, jsem tuto oběť nabídla Bohu.

Když obě nejstarší sestry brzy nato viděly, že už není žádná naděje, vrátily se za mnou a řekly mi: „Lucie, je-li pravda, že jsi viděla naši Paní, běž teď na Cova da Iria a požádej ji, ať naši matku uzdraví. Slib jí, co chceš, uděláme to. A pak i uvěříme.“

Aniž jsem ztratila jedinou chvilku, dala jsem se ihned na cestu. Abych nebyla viděna, šla jsem stezkami mezi poli a modlila se růženec až na Cova da Iria. Přednesla jsem svou prosbu Svaté Panně, dala jsem své bolesti volný průchod, prolévajíc mnoho slz, a vrátila jsem se domů s nadějí, že má drahá nebeská Matka vrátí zdraví mé matce pozemské. Když jsem přišla domů, bylo mé matce už lépe a po třech dnech už mohla opět konat své obvyklé domácí práce.

Slíbila jsem Přesvaté Panně, že vyplní-li mi, oč jsem jí prosila, budu chodit devět dní po sobě na Cova da Iria v doprovodu svých sester, budeme se modlit růženec a od cesty až nahoru k dubu půjdeme vždy po kolenou. Poslední den jsme sem měly dovést devět chudých dětí a na závěr jsme je měly pohostit. Chodily jsme tedy splnit můj slib, doprovázeny i mou matkou, která přitom říkala: „Cože? Naše Paní mě uzdravila a mně se zdá, že dosud nevěřím! Nevím, co tohle má znamenat!“

Dobrý Bůh mi dal tuto útěchu, ale opět zaklepal na moje dveře a uložil mi další oběť, která také nebyla nejmenší. Můj otec byl člověk zdravý a robustní; říkával, že nikdy nepocítil, co je to bolest hlavy. A přece v necelých čtyřiaadvaceti hodinách ho oboustranný zápal plic odvedl na věčnost! Má bolest byla tak velká, že jsem myslela, že z toho umřu. Otec byl jediným, kdo mi nepřestal projevovat náklonnost a v diskusích, které se v mé rodině proti mně zvedaly, mě on jediný bránil.

Jacinta a František umírají

Moje matka musela prodat naše stádo a podržela si z něho jen tři ovce, které jsme brávali s sebou, když jsme šli na pole, a pokud jsme nešli, dávali jsme jim krmení vzadu na dvoře. Matka mě tedy posílala do školy a ve volném čase, který mi zbýval, chtěla, abych se naučila tkát a šít. Tak mě měla doma a neztrácela čas tím, že by mě musela hledat.

Mezitím i Jacinta a František začali upadat do stále vážnější nemoci. Náš Pán seslal španělskou chřipku, která ji i jejího bratra upoutala na lůžko. V předvečer dne, kdy onemocněla, mi řekla: „Bolí mě moc hlava a mám velikou žízeň, ale nechci pít, abych mohla trpět pro hříšníky.“

Všechn čas, který mi ponechávala škola nebo drobnosti, které jsem musela dělat, jsem trávila u svých malých společníků. Jednoho dne, když jsem odcházela do školy, mi Jacinta řekla: „Hle, řekni

skrytému Ježíši, že ho velice miluji, že mám pro něj velikou lásku!“ Když jsem šla napřed za ní do jejího pokoje, říkávala: „Podívej se teď za Františkem, učiním oběť, že zde zůstanu docela sama!“

Jednoho dne jsem se jí ptala: „Je ti lépe?“ „Víš dobře, že mi není lépe,“ odpověděla a dodala: „Mám velké bolesti na prsou! Ale neříkám nic. Trpím za obrácení hříšníků!“

Mezitím se její zdravotní stav poněkud zlepšil. Mohla vstát, a tak trávila den usazena na Františkově posteli. Jednoho dne mě dala zavolat. Musela jsem okamžitě za ní přijít. Přiběhla jsem rychle. „Naše Paní,“ řekla, „přišla za námi a řekla, že si brzo přijde pro Františka a zavede ho do nebe. Mne se pak otázala, zda chci ještě obrátit více hříšníků. Řekla jsem jí, že ano. Řekla mi, že půjdu do nemocnice a že tam budu moc trpět. Neboť mám trpět pro obrácení hříšníků, za nápravu hříchů spáchaných proti Neposkvrněnému Srdci Marie a pro lásku k Ježíši. Zeptala jsem se jí, půjdeš-li se mnou. Řekla mi, že ne. Právě to mě nejvíce bolí. Řekla mi, že mě tam zavede moje matka, ale pak že zůstanu docela sama.“

František hovořil méně. Ale obvykle dělal to, co viděl dělat nás, a jen zřídkakdy o něco požádal. Ve své nemoci trpěl s hrdinnou trpělivostí, aniž mu kdy uklouzl jediný povzdech nebo stížnost.

Jednoho dne, nedlouho před jeho smrtí, jsem se ho ptala: „Františku, trpíš hodně?“

„Ano, ale snáším to všechno pro lásku k našemu Pánu a naší Paní.“

Jednoho dne mi dal provaz, o němž jsem už mluvila, a řekl mi: „Vezmi si ho! Odnes ho, než ho spatří matka! Teď už ho nejsem schopen nosit kolem pasu.“

Když jejímu bratru nastala chvíle odchodu do nebe, Jacinta po něm posílala svoje vzkazy: „Všechno to ode mne pěkně vyříd' našemu Pánu a naší Paní a řekni jim, že pro Neposkvrněné Srdce Mariino přetrpím všechno, co budou chtít, za obrácení a nápravu hříšníků.“

Smrtí svého bratra mnoho trpěla (František zemřel 4. dubna 1919). Dlouhé chvíle zůstávala zamýšlena, a jestliže se jí někdo zeptal, na co myslí, odpověděla: „Na Františka! Kdo mi umožní, abych ho opět uviděla?“ A její oči se naplnily slzami.

Konečně nastal den jejího odchodu do nemocnice.¹¹ Velice tam trpěla. Když ji přišla navštívit její matka a ptala se jí, zda si něco nepřeje, řekla, že si přeje vidět mne. Hned jak to bylo možné, mě moje teta s velkými oběťmi vzala s sebou. Když mě Jacinta spatřila, radostně mě tiskla do náruče a prosila svou matku, aby mě u ní nechala, zatímco sama půjde na nákupy. Ptala jsem se jí tedy, zda hodně trpí.

„Ano, trpím,“ odpověděla, „ale všechno nabízím za hříšníky“. Čas návštěvy rychle uběhl a má teta přišla, aby mě odvedla. Ptala se své dcery, zda si něco přeje. Jacinta ji požádala, aby mě přivedla ještě jednou, až ji opět přijde navštívit. Má dobrá teta chtěla své dceři udělat radost, a tak mě přivedla ještě jednou. Zastihla jsem Jacintu, jak trpí se stále stejnou radostí pro lásku k dobrému Bohu a Neposkvrněnému Srdci Marie za hříšníky a Svatého Otce. V tom byl celý její ideál. O ničem jiném nemluvila. Za nějaký čas se vrátila domů ke svým rodičům s velikou otevřenou ranou v boku, kterou bylo nutno neustále převazovat. Strpěla to bez nejmenší stížnosti a aniž ukázala bolest. Co ji však tížilo nejvíce, byly neustálé návštěvy a vyptávání lidí, kteří ji chtěli vidět a kterým teď nemohla uniknout. „Tuto oběť také nabízím za hříšníky,“ říkávala s odevzdaností.

Přesvatá Panna ráčila znovu navštívit Jacintu a oznámila jí nové kříže a nové oběti. Oznámila mi tuto novinku se slovy: „Naše Paní mi řekla, že půjdu do jiné nemocnice v Lisabonu a že tě už neuvidím! Ani tebe, ani svou matku, ani své bratry, ani svého otce! Nikoho už neuvidím! A umřu docela sama!“

Jednoho dne jsem jí řekla: „Nemysli na to!“

Odpověděla mi: „Nech mě na to myslet, protože čím více na to myslím, tím více trpím. A já chci trpět pro lásku k našemu Pánu a za hříšníky. A konečně, co na tom záleží, Naše Paní si pro mě přijde a odvede mě do nebe.“

Konečně nastal den, kdy měla odejít do Lisabonu. Loučení bylo srdcervoucí. Setrvala dlouho s rukama kolem mého krku a v pláči mi řekla: „Nikdy se už neuvidíme! Hodně se za mne modli až do

chvíle, kdy půjdu do nebe! Tam se budu hodně modlit já za tebe...“ Z Lisabonu mi vzkázala, že naše Paní za ní přišla; že jí oznámila den a hodinu, kdy zemře (20. února 1920 o půl jedenácté večer)¹²; mně kladla na srdce, abych byla velmi dobrá.

Sama

Jaký smutek mě zachvátil, když jsem zůstala sama! V tak kratičké době dobrý Bůh vzal do nebe předobrého otce, pak Františka, a teď to byla Jacinta, kterou jsem už na tomto světě neměla uvidět.¹³

Jak mi to jen bylo možné, odcházela jsem na Cabeço a uchýlovala se do oné skalnaté výdutě a zde, sama s Bohem, ulevovala svému žalu a prolévala hojně slzy.

Díky Bohu se po nějakém čase moje matka rozhodla, že odejde do Lisabonu a vezme mě s sebou. Prostřednictvím pana abbé Formigao nás jedna zbožná paní přijala do svého domu a nabídla, že bude platit mé vzdělání v jednom pensionátu, budu-li chtít zůstat v Lisabonu. Matka i já jsme štědrě nabídku této milosrdné paní přijaly s povděkem. Když už bylo všechno připraveno a den, kdy jsem měla vstoupit do pensionátu, byl už stanoven, proslechlo se, že vláda se dověděla, že jsem v Lisabone a že mě hledají. Byla jsem tedy odvedena do Santaremu, k panu abbé Formigao, kde jsem se několik dní musela skrývat a nemohla jsem jít ani na mši. Nakonec mě sestra pana abbé odvedla k mé matce a slíbila, že mě připraví ke vstupu do pensionátu, který řeholnice sv. Doroty měly ve Španělsku. Jakmile bude všechno připraveno, opět mě vyhledají. Toto všechno mě poněkud zabavilo a smutek, který mě tížil, se zvolna rozplynul.

V té době Vaše Excelence¹⁴ přišla do Leiria a dobrý Bůh vám svěřil ubohé stádo, které už dlouho bylo bez pastýře. Nechyběli lidé, kteří mi příchodem Vaší Excelence naháněli strach. Říkali, že Vaše Excelence ví všechno, že uhodne, co se děje v intimitě svědomí a že odhalí všechny moje klamy. Daleka toho, abych se obávala, velice jsem si přála s vámi mluvit a říkala jsem si: „Je-li pravda, že pan biskup ví všechno, ví tedy i to, že mluvím pravdu!“

A tak, když se jedna dobrá osoba z Leiria nabídla, že mě k Vaší Excelenci uvede, přijala jsem nabídku s radostí.

A opravdu, když jsem Vaší Excelenci spatřila, jak mě přijímáte s takovou dobrotou, aniž jste mi položil sebemenší zvědavou nebo zbytečnou otázku, ukazuje pouze zájem o dobro mé duše a zcela připraven vzít si na starost ubohou ovečku, kterou Pán svěřil právě vám, byla jsem naprosto přesvědčena, že Vaše Excelence ví všechno. Proto jsem ani na okamžik neváhala vložit se do vašich rukou. Podmínky, které mi Vaše Excelence uložila, byly pro mne snadné a odpovídaly mé povaze: dokonale držet v tajnosti všechno, co mi Vaše Excelence řekla, a zůstat dobrou. Odjela jsem tedy, střežíc své tajemství až do dne, kdy Vaše Excelence dala požádat mou matku o její souhlas s mým odchodem.

Den mého odchodu byl konečně stanoven (na 6. června 1921). V předvečer jsem se s hrdlem staženým pohnutím a lítostí šla rozloučit se všemi místy, která nám byla drahá, zcela jista, že se jimi procházím naposled: Cabeço, skálu, Valinhos, farní kostel, kde dobrý Bůh začal na mně dílo svého milosrdenství, hřbitov, kde jsem zanechala tělesné pozůstatky svého drahého otce a Františka, na které jsem nemohla zapomenout.

Dala jsem sbohem naší studni, zatímco už byla osvětlena bledým svitem měsíce, a starému mlatu, kde jsem tak často strávila dlouhé chvíle rozjímáním nad krásou hvězdné oblohy a zázrakem slunečních východů a západů, které mě někdy okouzly, když se ráno kapky rosy, pokrývající kopce, třpytily ve slunečních paprscích, nebo když večer sněhové vločky - sněžilo-li během dne - zůstaly zavěšeny na větvích borovic. Toto všechno mě vedlo ke snění o krásách ráje.

Druhého dne ve dvě hodiny ráno, aniž jsem se s někým rozloučila, doprovázena jen svou matkou a jedním ubohým dělníkem, který jel do Leiria a jmenoval se Manuel Correia, jsem se dala na cestu, věrně zachovávajíc svoje tajemství. Šli jsme přes Cova da Iria, abych se tam naposled rozloučila. Naposledy jsem se tam pomodlila růženec a pak jsem se od silnice mnohokrát obrátila s posledními pohledy na rozloučenou s tímto požehnaným místem. Dorazili jsme do Leiria k deváté hodině ráno. Zde jsem se

setkala s paní Filoménu Mirandovou, která mi později byla kmotrou při biřmování. To ona byla Vaší Excelencí pověřena, aby mě doprovázela až do Porta. Vlak odjížděl ve dvě hodiny odpoledne. Na nádraží jsem naposled objala svou matku, tonoucí v slzách. Vlak odjel a odvážel mé ubohé srdce ponořené do oceánu smutku a plné vzpomínek, na něž jsem nemohla zapomenout.

ODKAZY

- ¹ Byl to abbé Francisco Rodriguez da Gruz (1859—1948), známý a uctíváný po celém Portugalsku jako svatý „Padre Cruz“.
- ² Patrně to bylo na jaře roku 1916; děti neznaly vůbec kalendář, a tak ne lze jednotlivé události časově upřesnit.
- ³ Luciin otec propadl pití a většinu svého času trávil v hospodě.
- ⁴ V ten den se na Cova da Iria shromáždilo asi 50 osob.
- ⁵ V den třetího zjevení se zde sešlo už na 5 tisíc osob.
- ⁶ Zde následuje tzv. třetí část „Tajemství“ v úplnosti dosud nezveřejněná; později ho sestra Lucie sepsala a v roce 1957 odeslala do Říma.
- ⁷ Tři míle je asi 5 km.
- ⁸ Abbé Formigao, nar. 1883 v Tomaru, zemřel 1958 ve Fatimě; byl prvním historikem Fatimy a zakladatelem Kongregace nápravných řeholnic.
- ⁹ Odhaduje se, že v ten den bylo na Cova da Iria přítomno 25 tisíc lidí.
- ¹⁰ Tehdejší portugalská vláda byla silně protináboženská a snažila se víru všemožně vymýtit; došlo k mnoha perzekucím církve, mezi jiným kněží nesměli nosit kleriku a biskupové byli pod policejním dohledem. Díky fatimským zjevením se situace úplně změnila.
- ¹¹ Jacinta byla odvezena do nemocnice ve Villa de Ourem na začátku července 1919, vrátila se ke konci srpna téhož roku.
- ¹² V nemocnici byla Jacinta hospitalizována od 2. 2. 1920; 10. 2. byla opeřována.
- ¹³ Sestra Lucie nedopatřením uvedla nesprávný pořádek úmrtí — napřed zemřel František a pak teprve otec. Jacinta zemřela 20. února 1920.
- ¹⁴ Jeho Excelenci je míněn Mgr. José da Silva, fatimský biskup, který sestru Lucii vyzval k sepsání těchto pamětí.

O FATIME. Vybráno a přeloženo z pamětí sestry Lucie Santosové podle francouzského překladu pořízeného R. P. Reginaldem Simoninem pod názvem „Lucie raconte Fatima“, vydaného společně nakladatelstvími Fatima Editions, Desclée de Brouwer a Résiac, 4. vyd. 1981. Ve čtyřech sešitech svých Pamětí nezachycuje sestra Lucie události v jejich časovém sledu, ale každý sešit věnuje určitému tématu. Tak je první sešit věnován vzpomínkám na Jacintu, v druhém vypráví o svém vlastním dětství a o strastech, které jí nastaly v době zjevení. Ve třetím sešitě nám Lucie podává první dvě části tajemství, které jí svěřila Svatá Panna, čtvrtý sešit je věnován Františkovi a podrobnému vylíčení jednotlivých zjevení. Z těchto čtyř sešitů byly vybrány rozsáhlejší úryvky tak, aby je bylo možno seřadit do časově posloupného sledu událostí. Jednotlivé úryvky byly překládány doslovně; čtenář tedy má před sebou autentické Luciiny texty — zkrácené a nově uspořádané do krátkých kapitol, aby tak co nejplastičtěji vynikly všechny důležité události.

Všechny podnadpisy jsou voleny nově a nejsou součástí původních textů.

EDIČNÍ POZNÁMKA

Jednotlivé části této knihy byly původně zpracovány jako samostatné životopisné medailóny a strojopisně rozmnožovány a rozšiřovány v rámci samizdatové edice „MODRÉ SEŠITY - Mariánská edice mladých, Brno“ v letech 1987—1988. V roce 1989 byly všechny čtyři medailony vydány souborně, rovněž samizdatově, pod názvem „Děvečky Boží“.

František Press

DĚVEČKY BOŽÍ

*Z deníků a autentických zpráv
o životě čtyř mariánských vizionářek moderní doby*

Grafická úprava František Press

Jazyková redakce PhDr. Hana Palová

Vydalo Mariánské nakladatelství v Brně L. P. 1992

jako svou čtvrtou publikaci

Vydání první. Stran 200

Vytiskl PRINT, s. p., 602 00 Brno, Starobrněnská 19/21

3848/92

Náklad 5 200 výtisků

Cena 38- Kčs